

II Księga Królewska

Biblia do czytania

Po śmierci Achaba, Moab zbuntował się przeciw Izraelowi. A Achazjasz wypadł przez kratę swej górnej komnaty w Samarii i zachorował. Wyprawił więc posłańców, mówiąc im:

— Idźcie i zapytajcie Belzebuba, boga Ekronu, czy wyzdrowieję z tej choroby.

Lecz Anioł Pana powiedział do Eliasza Tiszbity:

— Wstań, wyjdź naprzeciw posłańcom króla Samarii i powiedz im: „Czyż nie ma Boga w Izraelu, że idziecie radzić się Belzebuba, boga Ekronu? Dlatego tak mówi Pan: Z łoża, na które się położyłeś, już nie wstaniesz, ale na pewno umrzesz.” I Eliaz odszedł. A gdy posłańcy wrócili do niego, zapytał ich:

— Czemu wróciliście?

Odpowiedzieli mu:

— Pewien człowiek wyszedł nam naprzeciw i powiedział do nas: „Idźcie, wróćcie do króla, który was posłał, i powiedzcie mu: Tak mówi Pan: Czyż nie ma Boga w Izraelu, że posyłasz posłańców, aby się radzić Belzebuba, boga Ekronu? Z tego powodu z łoża, na którym się położyłeś, nie wstaniesz, ale na pewno umrzesz.”

I zapytał ich:

— Jak wyglądał ten człowiek, który wyszedł wam naprzeciw i powiedział do was te słowa?

Odpowiedzieli mu:

— Był to owłosiony mężczyzna, przepasany skórzanym pasem na biodrach.

I powiedział:

— To Eliaz Tiszbita.

Eliasz, dwukrotnie ocalony

Posłał więc do niego pięćdziesiątnika wraz z jego pięćdziesięcioma. Ten podszedł do niego, a oto siedział na szczycie góry. Powiedział mu:

— Mężu Boży, król rozkazał, abyś zszedł.

Eliasz zaś odpowiedział pięćdziesiątnikowi:

— Jeśli jestem mężem Bożym, niech ogień spadnie z nieba i pochłonie ciebie oraz twoich pięćdziesięciu.

Wtedy spadł ogień z nieba i pochłonął go oraz jego pięćdziesięciu. Znowu posłał do niego drugiego pięćdziesiątnika wraz z jego pięćdziesięcioma. Ten powiedział do niego:

— Mężu Boży, tak mówi król: Zejdź natychmiast.

A Eliasz odpowiedział mu:

— Jeśli jestem mężem Bożym, niech spadnie ogień z nieba i pochłonie ciebie oraz twoich pięćdziesięciu.

Wtedy ogień Boży spadł z nieba i pochłonął go oraz jego pięćdziesięciu.

Eliasz u króla Achazjasza z zapowiedzią śmierci

Wtedy znowu posłał trzeciego pięćdziesiątnika wraz z jego pięćdziesięcioma. Poszedł więc trzeci pięćdziesiątnik, a gdy przybył, upadł na kolana przed Eliaszem i poprosił go pokornie:

— Mężu Boży, proszę, niech moje życie i życie twoich pięćdziesięciu sług będzie cenne w twoich oczach. Oto ogień spadł z nieba i pochłonął dwóch poprzednich pięćdziesiątników wraz z ich pięćdziesięcioma. Teraz więc niech moje życie będzie cenne w twoich oczach.

Wtedy Anioł Pana powiedział do Eliasza:

— Zejdź z nim, nie bój się go.

Wstał więc i zszedł z nim do króla. I powiedział mu:

— Tak mówi Pan: Ponieważ wysłałeś posłańców, aby radzić się Belzebuba, boga Ekronu, jakby nie było Boga w Izraelu, którego można pytać o jego słowo, z tego powodu z łoża, na którym się położyłeś, nie wstaniesz, ale na pewno umrzesz.

Śmierć Achazjasza

Umarł więc zgodnie ze słowem Pana, które wypowiedział Eliasz. A ponieważ nie miał syna, królował w jego miejsce Joram – w drugim roku Jorama, syna Jehoszafata, króla Judy. A pozostałe dzieje Achazjasza, które czynił, czy nie są zapisane w księdze kronik królów Izraela?

Wniebowzięcie Eliasza

I kiedy Pan miał unieść Eliasza wśród wichru do nieba, Eliasz wyruszył z Elizeuszem z Gilgal. I Eliasz powiedział do Elizeusza:

— Proszę, zostań tu, bo Pan posyła mnie do Betel.

Elizeusz odpowiedział:

— Jak żyje Pan i jak żyje twoja dusza, nie opuszczę cię.

Przyszli więc do Betel. Wtedy synowie proroków, którzy byli w Betel, wyszli do Elizeusza i zapytali go:

— Czy wiesz, że Pan dzisiaj zabierze twego pana znad twojej głowy?

Odpowiedział:

— Wiem, lecz milczcie.

A Eliasz ponownie powiedział mu:

— Elizeuszu, proszę, zostań tu, bo Pan posyła mnie do Jerycha.
Odpowiedział:

— Jak żyje Pan i jak żyje twoja dusza, nie opuszczę cię.

Przyszli więc do Jerycha. Wtedy synowie proroków, którzy byli w Jerychu, zapytali Elizeusza:

— Czy wiesz, że Pan dzisiaj zabierze twego pana znad twojej głowy?

Odpowiedział:

— Tak, wiem, lecz milczcie.

Eliasz znowu powiedział mu:

— Proszę, zostań tu, bo Pan posyła mnie do Jordanu.

Odpowiedział:

— Jak żyje Pan i jak żyje twoja dusza, nie opuszczę cię.

Szli więc dalej obydwaj. A pięćdziesięciu mężów spośród synów proroków poszło i stanęło naprzeciwko nich z daleka. Oni zaś obaj stanęli nad Jordanem. Wtedy Eliasz wziął swój płaszcz, zwinął go i uderzył nim wody, a one rozdzieliły się w obydwie strony, tak że przeszli obaj po suchej ziemi. A gdy przeszli, Eliasz powiedział do Elizeusza:

— Proś o to, co mam dla ciebie uczynić, zanim będę od ciebie zabrany.

Elizeusz odpowiedział:

— Proszę, niech spocznie na mnie podwójna część twojego ducha.

On zaś powiedział:

— Poprosiłeś o trudną rzecz. Jeśli mnie zobaczysz, gdy będę zabierany od ciebie, tak ci się stanie. Lecz jeśli nie, to się nie stanie.

Kiedy więc szli i rozmawiali, oto ognisty rydwan i ogniste konie oddzieliły ich obu. I Eliasz wstąpił wśród wichru do nieba.

Elizeusz zaś zobaczył to i zawołał:

— Mój ojcie, mój ojcie! Rydwanie Izraela i jego jeźdźcze.

I nie zobaczył go już więcej. Chwycił swoje szaty i rozdarł je na dwie części.

Elizeusz następcą Eliasza

Potem podniósł płaszcz Eliasza, który spadł z niego, zawrócił i stanął nad brzegiem Jordanu. I wziął płaszcz Eliasza, który spadł z niego, uderzył nim wody i powiedział:

— Gdzie jest Pan, Bóg Eliasza?

Również gdy on uderzył nim wody, rozdzieliły się na dwie strony. I Elizeusz przeszedł. A gdy synowie proroków, którzy byli w Jerychu, zobaczyli go z naprzeciwka, powiedzieli:

— Duch Eliasza spoczął na Elizeuszu.

Wyszli mu więc naprzeciw i pokłonili mu się aż do ziemi. I powiedzieli do niego:

— Oto teraz wśród twoich sług jest pięćdziesięciu dzielnych mężczyzn. Proszę, niech idą i niech szukają twego pana, może Duch Pana uniósł go i spuścił na jakąś górę albo w jakąś dolinę. Lecz on powiedział:

— Nie posyłajcie.

A gdy tak nalegali, aż do uprzykrzenia, powiedział:

— Poślijcie.

Posłali więc tych pięćdziesięciu mężczyzn, którzy szukali przez trzy dni, lecz nie znaleźli go. A gdy wrócili do niego – bo przebywał w Jerychu – powiedział do nich:

— Czyż nie mówiłem wam: „Nie idźcie”?

Potem ludzie tego miasta powiedzieli do Elizeusza:

— Oto położenie tego miasta jest dobre – jak ty, mój panie, widzisz. Lecz woda jest niedobra i ziemia nieurodzajna.

Wtedy powiedział:

— Przynieście mi nowy dzbanek i włożcie do niego soli.

I przynieśli mu. Wówczas poszedł do źródła wód, wrzucił do niego sól i powiedział:

— Tak mówi Pan: Uzdrawiłem te wody, już nie wyjdzie stąd ani śmierć, ani nieurodzaj.

Wody więc zostały uzdrowione i są takie aż do dziś, według słowa Elizeusza, które wypowiedział. Potem wyruszył stamtąd do Betel. A gdy podążał drogą, małe dzieci wyszły z miasta i naśmiewały się z niego, mówiąc mu:

— Wstąp łysy, wstąp łysy!

On zaś odwrócił się, spojrział na nie i przeklął je w imieniu Pana. Wtedy dwie niedźwiedzice wyszły z lasu i rozszarpały czterdzieścioro dwoje dzieci spośród nich. Stamtąd poszedł na górę Karmel, skąd wrócił do Samarii.

Jehoram królem izraelskim

Joram, syn Achaba, zaczął królować nad Izraelem w Samarii w osiemnastym roku Jehoszafata, króla Judy, i królował dwanaście lat. Czynił on to, co złe w oczach Pana, choć nie tak jak jego ojciec i matka. Usunął bowiem posąg Baala, który sporządził jego ojciec. Trwał jednak w grzechach Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do grzechu, i nie odstąpił od nich.

Wyprawa Jehorama z sojusznikami przeciw Meszy, królowi Moabu

Mesza, król Moabu, był hodowcą owiec i dawał królowi Izraela sto tysięcy jagniąt oraz sto tysięcy baranów wraz z wełną. Lecz kiedy Achab umarł, król Moabu zbuntował się przeciw królowi Izraela. W tym samym dniu król Joram wyszedł z Samarii i dokonał przeglądu całego Izraela. A gdy szedł, posłał do Jehoszafata, króla Judy, taką wiadomość:

— Król Moabu zbuntował się przeciwko mnie. Czy wyruszysz ze mną na wojnę przeciw Moabowi?

Odpowiedział:

— Wyruszę. Ja tak, jak i ty, mój lud tak, jak i twój lud, moje konie tak, jak i twoje konie.

I zapytał:

— Którą drogą pójdziemy?

Odpowiedział:

— Drogą przez pustynię Edomu.

Wyruszyli więc król Izraela, król Judy i król Edomu. A gdy krążyli drogą przez siedem dni, zabrakło wody dla wojska i dla bydła, które szło za nimi. Wtedy król Izraela powiedział:

— Ach! Oto Pan zwołał tych trzech królów, aby oddać ich w ręce Moabu.

Lecz Jehoszafat rzekł:

— Czy nie ma tu proroka Pana, abyśmy przez niego radzili się Pana?

Jeden ze sług króla Izraela odpowiedział:

— Jest tu Elizeusz, syn Szafata, który polewał wodą ręce Eliasza.

Jehoszafat powiedział:

— U niego jest słowo Pana.

Poszli więc do niego – król Izraela, Jehoszafat i król Edomu. Wtedy Elizeusz powiedział do króla Izraela:

— Co ja mam z tobą? Idź do proroków swojego ojca i do proroków swojej matki.

Król Izraela odpowiedział:

— Nie, bo Pan zwołał tych trzech królów, aby oddać ich w ręce Moabu.

Elizeusz odpowiedział:

— Jak żyje Pan zastępów, przed którego obliczem stoję, gdybym nie miał względu na Jehoszafata, króla Judy, nie zważałbym na ciebie ani bym na ciebie nie spojrzał. Teraz jednak przyprowadźcie mi harfiarza.

A gdy harfiarz grał, spoczęła na nim ręka Pana. I powiedział:

— Tak mówi Pan: Wykopcie w tej dolinie dużo rowów. Tak bowiem mówi Pan: Nie zobaczycie wiatru ani nie zobaczycie deszczu, a jednak ta dolina napełni się wodą tak, że będziecie pić wy, wasze trzody i wasze bydło. Ale to jeszcze mało w oczach Pana. Wyda także Moabitów w wasze ręce. Pobijecie wszystkie obwarowane miasta i wszystkie znaczne miasta, zetniecie wszystkie dobre drzewa, zasypiecie wszystkie źródła wód i spustoszycie każde dobre pole kamieniami.

Rankiem, w porze składania ofiary z pokarmów, oto przyplęnęły wody od strony Edomu i ziemia napełniła się wodą. Kiedy wszyscy Moabici usłyszeli, że królowie wyruszyli, aby walczyć z nimi, zwołali wszystkich zdolnych do noszenia zbroi, od najmłodszych do najstarszych, i stanęli na granicy. Wstali rano, a gdy słońce weszło nad wodą, Moabici zobaczyli z naprzeciwka wodę czerwoną jak krew. I powiedzieli:

— To krew! Z pewnością królowie pobili się i zabili jeden drugiego. Teraz więc po łupy, o Moabie!

A gdy przyszedli do obozu Izraela, Izraelici powstali i pobili Moabitów, tak że ci uciekali przed nimi. Oni zaś szli naprzód, bijąc Moabitów. Zburzyli miasta, na wszystkie dobre pola każdy rzucił swój kamień, aż je pokryli, zasypali wszystkie źródła wód i pościnali wszystkie dobre drzewa. Pozostały tylko kamienne mury Kir-Chareszet, ale procarze otoczyli je i zdobyli. Kiedy król Moabu zobaczył, że nie podoła walce, wziął ze sobą siedmuset mężczyzn dobywających miecz, aby się przebić do króla Edomu, ale nie zdołał. Wziął więc swego pierworodnego syna, który miał królować w jego miejsce, i złożył go jako całopalenie na murze. Wtedy powstało wielkie oburzenie przeciw Izraelowi. Oni więc odstąpili od niego i wrócili do swej ziemi.

Cuda Elizeusza: pomnożenie oliwy wdowy po proroku

A pewna kobieta spośród żon synów proroków wołała do Elizeusza:

— Twój sługa, mój mąż, zmarł. Ty wiesz, że twój sługa bał się Pana. Lecz teraz przyszedł wierzyciel, aby zabrać moich dwóch synów jako niewolników.

Elizeusz zapytał ją:

— Co mogę uczynić dla ciebie? Powiedz mi, co masz w domu?

Odpowiedziała:

— Twoja służąca nie ma nic więcej w domu prócz dzbana oliwy.

Powiedział:

— Idź, pożycz sobie naczynia z zewnątrz od wszystkich swoich sąsiadów, naczynia puste – niemało. Potem wejdź do domu, zamknij drzwi za sobą i za swymi synami i nalewaj do wszystkich tych naczyń, a napełnione odstaw.

Odeszła więc od niego, zamknęła drzwi za sobą i za swymi synami. Ci przynosili jej naczynia, a ona nalewała. Kiedy naczynia były pełne, powiedziała do swego syna:

— Przynieś mi jeszcze naczynie.

Odpowiedział jej:

— Nie ma już naczyń.

I oliwa przestała płynąć. Potem przyszła i opowiedziała o tym mężowi Bożemu. On powiedział jej:

— Idź, sprzedaj oliwę i spłać dług. Z reszty zaś utrzymuj siebie i swoich synów.

Wskrzeszenie dziecka Szunamitki

Zdarzyło się pewnego dnia, że Elizeusz przechodził przez Szunem, gdzie mieszkała zacna kobieta, która zatrzymała go, aby spożył posiłek. Ilekroć więc tamtędy przechodził, wstępował do niej, by spożyć posiłek. Wtedy powiedziała do swego męża:

— Oto teraz wiem, że ten człowiek, który tędy ciągle przechodzi, jest świętym mężem Bożym. Zróbmy mały górny pokój i wstawmy tam dla niego łóżko, stół, krzesło i świecznik. I kiedy przyjdzie do nas, uda się tam.

Pewnego dnia, gdy tam przybył, udał się do tego pokoju i tam się położył. I powiedział do Gehaziego, swego sługi:

— Zawołaj tę Szunamitkę.

Zawołał ją i stanęła przed nim. Wtedy mu rzekł:

— Powiedz jej: Oto troszczysz się i starasz się o wszystkie nasze potrzeby. Co chcesz, abym dla ciebie uczynił? Czy można przemówić za tobą do króla lub dowódcy wojska?

Odpowiedziała:

— Ja mieszkam pośród swojego ludu.

On zapytał:

— Co więc można dla niej uczynić?

Gehazi odpowiedział:

— Oto nie ma syna, a jej mąż jest stary.

Polecił więc:

— Zawołaj ją.

Zawołał ją i stanęła w drzwiach. I powiedział:

— O tej porze za rok będziesz piastowała syna.

Odpowiedziała:

— Nie, mój panie, mężu Boży, nie oszukuj swojej służącej.

Ale kobieta poczęła i urodziła syna po roku o tej porze, jak jej powiedział Elizeusz. A gdy chłopiec podrośł, wyszedł pewnego dnia do swego ojca, do zniwiarzy. I zawołał do swego ojca:

— Moja głowa! Moja głowa!

On zaś powiedział słudze:

— Zanieś go do jego matki.

Wziął go więc i zaniósł do jego matki. I siedział na jej kolanach aż do południa, a potem umarł. Wtedy ona poszła na górę i położyła go na łóżku męża Bożego, zamknęła drzwi i wyszła.

Potem zawołała swego męża i powiedziała:

— Proszę cię, przyślij mi jednego ze sług i jedną oślicę.

Pobiegnę aż do męża Bożego i wrócę.

On zapytał:

— Po co chcesz jechać do niego? Nie ma dziś ani nowiu, ani szabatu.

Ale ona rzekła:

— Będzie dobrze.

Osiadła więc oślicę i powiedziała do swego sługi:

— Popędzaj ją i jedź! Nie wstrzymuj jazdy dla mnie, chyba że ci rozkażę.

Wyruszyła więc i przyjechała do męża Bożego na górę Karmel. A gdy mąż Boży zobaczył ją z daleka, powiedział do Gehaziego, swego sługi:

— Oto owa Szunamitka. Wybiegnij, proszę, na jej spotkanie i zapytaj ją: Czy masz się dobrze? Czy dobrze się ma twój mąż? Czy dobrze się ma twój syn?

Odpowiedziała:

— Dobrze.

A gdy przyszła do męża Bożego na górę, objęła go za nogi. A Gehazi zbliżył się, aby ją odepchnąć. Lecz mąż Boży powiedział:

— Zostaw ją, bo jej dusza jest pogrążona w smutku, a Pan zataił to przede mną i nie oznajmił mi tego.

Wtedy odezwała się:

— Czy prosiłam swego pana o syna? Czy nie powiedziałam: „Nie oszukuj mnie”?

Wtedy on powiedział do Gehaziego:

— Przepasz swoje biodra, weź moją laskę do ręki i idź. Jeśli spotkasz kogoś, nie pozdrawiaj go, a jeśli ktoś ciebie pozdrowi, nie odpowiadaj mu. Połóż moją laskę na twarzy chłopca.

Lecz matka tego chłopca powiedziała:

— Jak żyje Pan i jak żyje twoja dusza, nie opuszczę cię.

Wstał więc i poszedł za nią. Gehazi zaś wyprzedził ich i położył laskę na twarzy chłopca, lecz nie było ani głosu, ani słuchu.

Wrócił więc naprzeciw niego i oznajmił mu:

— Chłopiec się nie obudził.

Wtedy Elizeusz wszedł do domu, a oto zmarły chłopiec leżał na jego łóżku. Wszedł więc, zamknął drzwi za nimi obydwoma i modlił się do Pana. Następnie wszedł na łóżko, położył się na

chłopcu, przyłożył swoje usta do jego ust, swoje oczy do jego oczu i swoje ręce do jego rąk. I rozciągnął się na nim, a ciało chłopca się rozgrzało. Potem wyszedł od niego, przechadzał się po domu tam i z powrotem, po czym wstąpił do pokoju i położył się na nim. Wtedy chłopiec kichnął siedem razy i otworzył oczy. Wówczas zawołał Gehaziego i powiedział:

— Zawołaj Szunamitkę.

Zawołał ją, a gdy przyszła do niego, powiedział:

— Zabierz swego syna.

Ona więc weszła, upadła u jego nóg i ukloniła się aż do ziemi, potem zabrała swego syna i wyszła.

Unieszkodliwienie trującego pokarmu

Następnie Elizeusz wrócił do Gilgal, a w tej ziemi panował głód. Gdy synowie proroków siedzieli przed nim, powiedział do swego sługi:

— Wstaw wielki kocioł i ugotuj zupę dla synów proroków.

Jeden z nich więc wyszedł na pole, aby nazbierać ziół, znalazł dzikie pnącze i narwał z niego pełen płaszcz dzikich owoców. Potem przyszedł i wkroił je do kotła z zupą, bo ich nie znano. Następnie nalano tym mężczyznom do jedzenia. A gdy jedli tę zupę, zawołali:

— Śmierć w kotle, mężu Boży!

I nie mogli jeść. On zaś powiedział:

— Przynieście więc mąki.

Wrzucił ją do kotła i powiedział:

— Nalej ludowi, aby jadł.

I nie było już nic szkodliwego w kotle.

Nakarmienie stu ludzi niewielką ilością żywności

Pewien człowiek przyszedł z Baal-Szalisza i przyniósł mężowi Bożemu chleb z pierwocin zbóż, dwadzieścia chlebów jęczmiennych i pełne kłosy świeżego zboża. On powiedział:

— Daj ludowi, aby jadł.

Ale jego sługa zapytał:

— Jak mam to położyć przed stu mężczyznami?

Znowu powiedział:

— Daj ludowi, aby jadł. Tak bowiem mówi Pan: Będą jeść i jeszcze pozostanie.

Położył więc przed nimi, a ci jedli i jeszcze zostawili, według słowa Pana.

Uzdrowienie trędowatego Naamana

Naaman, dowódca króla Syrii, był człowiekiem bardzo poważanym u swego pana i osobą czcigodną. Przez niego bowiem Pan dał wybawienie Syryjczykom. Był on także dzielnym wojownikiem, ale trędowatym. Gdy pewnego razu Syryjczycy wyszli w gromadach, uprowadzili z ziemi Izraela małą dziewczynkę, a ona służyła żonie Naamana. Powiedziała do swojej pani:

— O gdyby mój pan udał się do proroka, który jest w Samarii! Ten na pewno uzdrowiłby go z trądu.

Naaman poszedł więc i oznajmił to swemu panu:

— Tak a tak powiedziała dziewczynka, która jest z ziemi Izraela.

Na to król Syrii odpowiedział:

— Idź, jedź tam, a pošlę list do króla Izraela.

Wyruszył więc i wziął ze sobą dziesięć talentów srebra, sześć tysięcy syklów złota i dziesięć szat na zmianę. I przyniósł list do króla Izraela o następującej treści:

„Kiedy ten list do ciebie dojdzie, wiedz, że posyłam do ciebie Naamana, swego sługę, abyś go uzdrowił z trądu.”

A gdy król Izraela przeczytał list, rozdarł swoje szaty i powiedział:

— Czy ja jestem Bogiem, abym mógł uśmiercać i ożywiać, że ten posyła do mnie, abym uzdrowił człowieka z trądu?

Zauważcie, proszę, i zobaczcie, że szuka on zaczepki ze mną. Kiedy Elizeusz, mąż Boży, usłyszał, że król Izraela rozdarł swoje szaty, posłał do króla wiadomość:

— Czemu rozdarłeś swoje szaty? Niech on przyjdzie do mnie, a dowie się, że jest prorok w Izraelu.

Naaman przybył więc swymi końmi i swym rydwanem i stanął przed drzwiami domu Elizeusza. Elizeusz zaś wysłał do niego posłańca z tymi słowami:

— Idź i umyj się siedem razy w Jordanie, a twoje ciało powróci do zdrowia i będziesz czysty.

Lecz Naaman rozgniewał się i odszedł, mówiąc:

— Oto myślałem sobie, że na pewno wyjdzie, stanie przy mnie, wezwie imienia Pana, swego Boga, poruszy swoją ręką nad miejscem trądu i uzdrowi trędowatego. Czyż Abana i Parpar, rzeki Damaszku, nie są lepsze od wszystkich wód Izraela? Czy nie mógłbym się w nich obmyć i być czysty?

Odwrócił się więc i odjechał w gniewie. Lecz jego słudzy podeszli i powiedzieli do niego:

— Mój ojcie, gdyby ten prorok rozkazał ci zrobić coś wielkiego, czy byś tego nie uczynił? Tym bardziej gdy ci powiedział:

„Obmyj się, a będziesz czysty.”

Poszedł więc i zanurzył się w Jordanie siedem razy, według słowa męża Bożego. I jego ciało stało się jak ciało małego dziecka, i został oczyszczony. Potem wrócił do męża Bożego wraz z całym swoim orszakiem, a gdy przybył, stanął przed nim i powiedział:

— Oto teraz poznałem, że nie ma Boga na całej ziemi poza Izraelem. Przyjmij więc, proszę, dar od swego sługi.

Lecz on powiedział:

— Jak żyje Pan, przed którego obliczem stoję, nic nie wezmę. Tamten nalegał na niego, aby wziął, ale odmówił. Wtedy Naaman powiedział:

— Proszę więc, niech dadzą twemu słudze tyle ziemi, ile udźwignie para mułów. Twój sługa bowiem nie będzie już składał ani całopalenia, ani innych ofiar obcym bogom, tylko Panu. Jednak w tej sprawie niech Pan przebaczy twemu słudze: gdy mój pan wchodzi do świątyni Rimmona, aby tam oddać pokłon, a opiera się na moim ramieniu, wtedy i ja kłaniam się w świątyni Rimmona. Gdy więc ja się kłaniam w świątyni Rimmona, niech Pan przebaczy twemu słudze w tej sprawie.

Odpowiedział mu:

— Idź w pokoju.

A gdy odjechał od niego kawałek drogi, Gehazi, sługa Elizeusza, męża Bożego, powiedział:

— Oto mój pan oszczędził tego Naamana, Syryjczyka, nie przyjmując z jego rąk tego, co przywiózł. Jak żyje Pan, pobiegnę za nim i wezmę coś od niego.

Gehazi więc pobiegł za Naamanem. Kiedy Naaman zobaczył, że biegnie za nim, zszedł z rydwanu i wyszedł mu naprzeciw, i zapytał:

— Czy wszystko jest dobrze?

Odpowiedział:

— Dobrze. Mój pan posłał mnie, abym ci powiedział: Oto dopiero teraz przyszli do mnie dwaj młodzieńcy z góry Efraim spośród synów proroków. Daj im, proszę, talent srebra i dwie szaty na zmianę.

Naaman odpowiedział:

— Racz wziąć dwa talenty.

Nalegał na niego i zawiązał dwa talenty srebra w dwóch workach oraz dwie szaty na zmianę, i włożył na dwóch jego sług, którzy je nieśli przed nim. A gdy przyszedł do twierdzy, wziął to z ich rąk i złożył w domu. Potem odprawił mężczyzn, a oni odeszli. Sam zaś wszedł i stanął przed swoim panem.

Elizeusz zapytał go:

— Skąd wracasz, Gehazi?

Odpowiedział:

— Twój sługa nigdzie nie chodził.

Lecz powiedział mu:

— Czy moje serce nie szło z tobą, kiedy tamten człowiek odwrócił się na swym rydwanie na twoje spotkanie? Czy to był czas przyjmowania srebra, przyjmowania szat, sadów oliwnych, winnic, owiec, wołów, sług i służących? Dlatego też trąd Naamana przylgnie do ciebie i do twojego potomstwa na wieki. I wyszedł od niego trędowaty, biały jak śnieg.

Wydobycie siekiery z wody

I synowie proroków powiedzieli do Elizeusza:

— Oto miejsce, w którym mieszkamy wraz z tobą, jest zbyt ciasne dla nas. Pozwól, że pójdziemy aż nad Jordan, weźmiemy

stamtąd każdy po jednej belce i zbudujemy tam sobie miejsce na mieszkanie.

Odpowiedział:

— Idźcie.

Jeden z nich powiedział:

— Racz, proszę, pójść ze swoimi sługami.

Odpowiedział:

— Pójdę.

I poszedł z nimi. Kiedy przybyli nad Jordan, zaczęli ścinać drzewa. I zdarzyło się, że jednemu z nich przy ścinaniu drzewa siekierą żelazo wpadło do wody. Zawołał wtedy:

— Ach, mój panie! Ta była pożyczona.

Mąż Boży zapytał:

— Gdzie wpadło?

I wskazał mu miejsce. A on uciął drewno, wrzucił tam i żelazo wypłynęło. I powiedział:

— Weź je sobie.

Wyciągnął więc rękę i wziął je.

Elizeusz krzyżuje plany wojenne Aramejczyków

Potem, gdy król Syrii prowadził wojnę z Izraelem, naradzał się ze swoimi sługami, mówiąc:

— W tym a w tym miejscu będzie mój obóz.

Wtedy mąż Boży posłał do króla Izraela wiadomość:

— Strzeż się przechodzić przez to miejsce, bo tam Syryjczycy zrobili zasadzkę.

Posłał więc król Izraela na to miejsce, o którym mu powiedział mąż Boży, ostrzegając go, i król uratował się nie raz i nie dwa.

Serce króla Syrii zatrwożyło się z tego powodu. Zwołał więc swoje sługi i zapytał ich:

— Czemu mi nie powiecie, kto z nas donosi królowi Izraela?

Jeden z jego sług odpowiedział:

— Nikt, mój panie, królu. To prorok Elizeusz, który jest w Izraelu, oznajmia królowi Izraela słowa, które wypowiadasz w swoim pokoju sypialnym.

On odpowiedział:

— Idźcie i dowiedzcie się, gdzie on jest, abym posłał po niego i pojmał go.

I doniesiono mu:

— Oto jest w Dotan.

Unieszkodliwienie oddziału wojska wysłanego, aby pojmać Elizeusza w Dotanie

Posłał więc tam konie i rydwany, i znaczny oddział wojska. Wyruszyli w nocy i oblegli miasto. Kiedy sługa męża Bożego wstał wcześniej rano i wyszedł, oto wojsko otoczyło miasto razem z końmi i rydwanami. Jego sługa powiedział do niego:

— Ach, mój panie! Cóż mamy czynić?

Odpowiedział:

— Nie bój się, bo więcej jest tych, którzy są z nami, niż tych, którzy są z nimi.

Wtedy modlił się Elizeusz:

— Panie, otwórz, proszę, jego oczy, aby widział.

Pan otworzył oczy tego sługi i ten zobaczył: oto góra była pełna koni i ognistych rydwanów wokół Elizeusza. A gdy Syryjczycy zeszli do niego, Elizeusz modlił się do Pana i powiedział:

— Proszę, dotknij ten lud ślepotą.

I Pan dotknął go ślepotą według słowa Elizeusza.

Wtedy Elizeusz powiedział do nich:

— To nie ta droga ani nie to miasto. Pójdźcie za mną, a zaprowadzę was do człowieka, którego szukacie.

I zaprowadził ich do Samarii. A gdy weszli do Samarii, Elizeusz powiedział:

— Panie, otwórz im oczy, aby przejrzeeli.

Pan otworzył im oczy i zobaczyli, że są w środku Samarii. Gdy król Izraela zobaczył ich, zapytał Elizeusza:

— Czy mam ich zabić, mój ojczu?

Odpowiedział:

— Nie zabijaj. Czy zabijasz tych, których pojmałeś swoim mieczem i swoim łukiem? Połóż przed nimi chleb i wodę, aby jedli i pili, i wrócili do swego pana.

Przygotował więc dla nich wielką ucztę. A gdy jedli i pili, odprawił ich i poszli do swego pana. Odtąd bandy Syryjczyków już nie wpadały do ziemi Izraela.

Kłeska głodu w oblężonej Samarii

Potem Ben-Hadad, król Syrii, zebrał całe swoje wojsko, wyruszył i obległ Samarię. I nastał wielki głód w Samarii. Tak bowiem ją oblegali, że głowa osła kosztowała osiemdziesiąt srebrników, a ćwierć kaba gołębiego gnoju – pięć srebrników. A gdy król Izraela przechodził po murze, pewna kobieta zawołała do niego:

— Ratuj mnie, mój panie, królu!

Odpowiedział:

— Jeśli Pan cię nie uratuje, jakże ja ciebie uratuję? Czy z klepiska lub z tłoczni?

Następnie król zapytał ją:

— Co ci jest?

Odpowiedziała:

— Ta oto kobieta powiedziała mi: „Daj swojego syna, abyśmy go zjadły dzisiaj, a jutro zjemy swojego syna.” Ugotowałyśmy więc swojego syna i zjadłyśmy go. Potem powiedziałam jej na drugi dzień: „Daj swojego syna, abyśmy go zjadły.” Lecz ona ukryła swojego syna.

Król izraelski nastaje na życie Elizeusza

A gdy król usłyszał słowa tej kobiety, rozdarł swoje szaty. I kiedy przechodził po murze, lud zobaczył, że pod spodem nosił wór na swoim ciele. Wtedy król powiedział:

— Niech mi to uczyni Bóg i tamto dorzuci, jeśli głowa Elizeusza, syna Szafata, ostoi się na nim dzisiaj.

Elizeusz zaś siedział w swoim domu i starsi siedzieli razem z nim. I król wysłał przed sobą człowieka. Lecz zanim posłaniec przyszedł do niego, powiedział do starszych:

— Czy widzicie, że ten syn mordercy posłał, aby mi ucięto głowę? Uważajcie, gdy ten posłaniec przyjdzie, zamknijcie drzwi i zatrzymajcie go przed drzwiami. Czy za nim nie słyhać kroków mego pana?

A gdy jeszcze z nimi rozmawiał, oto posłaniec przybył do niego i powiedział:

— To nieszczęście jest od Pana. Czego mam jeszcze oczekiwać od Pana?

Elizeusz zapowiada cudowny ratunek

Wtedy Elizeusz powiedział:

— Słuchajcie słowa Pana. Tak mówi Pan: Jutro o tej porze w bramie Samarii jedna miara mąki pszennej będzie za jednego sykla i dwie miary jęczmienia też za sykla.

Wówczas książę, na którego ramieniu król się wspierał, odezwał się do męża Bożego:

— Choćby Pan zrobił okna w niebie, czy mogłoby tak się stać?

Odpowiedział mu:

— Oto zobaczysz to na własne oczy, ale jeść z tego nie będziesz.

Trędowaci odkrywają odejście wojska aramejskiego

A było czterech trędowatych mężczyzn u wejścia bramy. Mówili oni jeden do drugiego:

— Po co tu siedzimy, aż umrzemy? Jeśli powiemy: Wejdziemy do miasta, w mieście jest głód i tam umrzemy. A jeśli zostaniemy tu, również umrzemy. Teraz więc chodźcie i przejdźmy do obozu Syryjczyków. Jeśli pozostawią nas przy życiu, będziemy żyć, a jeśli nas zabiją, umrzemy.

Wstali więc o zmierzchu, aby przejść do obozu Syryjczyków. A gdy dotarli do krańca obozu Syryjczyków, oto nikogo tam nie było. Pan bowiem sprawił, że w obozie Syryjczyków słychać było turkot rydwanów, tętent koni i gwar wielkiego wojska.

Mówili jeden do drugiego:

— Oto król Izraela najął przeciwko nam królów chetyckich i królów Egiptu, aby na nas napadli.

Wstali więc i uciekli o zmierzchu, zostawiając swoje namioty, swoje konie i osły – cały obóz tak, jak był, i uciekli, aby ratować swoje życie. A gdy trędowaci dotarli do krańca obozu, weszli do jednego namiotu, jedli, pili, wynieśli stamtąd srebro, złoto i szaty, po czym poszli i ukryli to. Następnie wrócili, weszli do

drugiego namiotu, również wynieśli stamtąd łup, odeszli i ukryli go. Wtedy powiedzieli jeden do drugiego:

— Niedobrze czynimy. Ten dzień jest dniem dobrej nowiny, a my milczymy. Jeśli będziemy czekać aż do brzasku, spotka nas kara. Chodźcie więc teraz, pójdźmy i opowiadajmy o tym domowi króla.

Przyszli więc i zawołali na strażnika bramy miejskiej.

Powiedzieli im:

— Przyszliśmy do obozu Syryjczyków, a oto nikogo tam nie było, nie słyhać było głosu ludzkiego, widzieliśmy tylko uwiązane konie i osły oraz namioty, tak jak były.

Wtedy zawołał on innych strażników, a ci opowiedzieli o tym we wnętrzu domu króla. Wówczas król wstał w nocy i powiedział do swoich sług:

— Powiem wam, co nam uczynili Syryjczycy: wiedzą, że głodujemy. Wyszli więc z obozu i ukryli się w polu, mówiąc: „Gdy wyjdą z miasta, pojmiemy ich żywych i wejdziemy do miasta.”

Jeden z jego sług odpowiedział:

— Niech wezmą, proszę, pięć spośród reszty koni, które zostały w mieście – oto są one jak całe mnóstwo Izraela, które zostało w nim, oto są one jak całe mnóstwo Izraela, które już zginęło – wyślemy je i zobaczymy.

Wzięli więc dwa konie zaprzęgowe, które król posłał do obozu Syryjczyków, mówiąc:

— Idźcie i zobaczcie.

Szli za nimi aż do Jordanu. A oto cała droga była pełna szat i naczyń, które Syryjczycy porzucili w pośpiechu. Wtedy posłańcy wrócili i oznajmili to królowi. Wówczas lud wyszedł i złupił obóz Syryjczyków. I jedna miara mąki pszennej była za

sykla i dwie miary jęczmienia za sykla, według słowa Pana. A król ustanowił tego księcia, na którego ramieniu się wspierał, nadzorcą bramy. Lud jednak zadeptał go w bramie na śmierć, jak powiedział mąż Boży, który o tym mówił, gdy król zszedł do niego. I stało się tak, jak powiedział królowi mąż Boży: „Dwie miary jęczmienia za sykla i jedna miara mąki pszennej za sykla będą jutro o tej porze w bramie Samarii.” Wtedy ten książę odpowiedział mężowi Bożemu: „Choćby Pan zrobił okna w niebie, czy mogłoby tak się stać?” Odpowiedział: „Oto zobaczysz to na własne oczy, ale jeść z tego nie będziesz.” I tak się z nim stało. Lud bowiem zadeptał go w bramie i książę umarł.

Elizeusz dopomaga Szunamitce w odzyskaniu mienia

Potem Elizeusz odezwał się do tej kobiety, której syna wskrzesił:

— Wstań i idź, ty i twój dom, zamieszkaj jako przybysz tam, gdziekolwiek będziesz mogła zamieszkać. Pan bowiem wezwał głód, który nawiedzi ziemię na siedem lat.

Wstała więc kobieta i uczyniła według słowa męża Bożego. Wyruszyła wraz ze swoim domem i przebywała w ziemi Filistynów przez siedem lat. Po upływie siedmiu lat kobieta wróciła z ziemi Filistynów. I udała się do króla, aby wołać o swój dom i swoje pole. A w tym czasie król rozmawiał z Gehazim, sługą męża Bożego:

— Opowiedz mi, proszę, o wszystkich wielkich dziełach, których dokonał Elizeusz.

A gdy on opowiadał królowi, jak wskrzesił umarłego, oto kobieta, której syna wskrzesił, zawołała na króla o swój dom i swoje pole. Gehazi powiedział:

— Mój panie, królu, to jest ta kobieta i to jej syn, którego wskrzesił Elizeusz.

Wtedy król wypytał kobietę, a ona mu odpowiedziała. I król przydzielił jej pewnego urzędnika, mówiąc:

— Przywróć jej wszystko, co do niej należało, oraz wszystkie dochody z pola od dnia, w którym opuściła ziemię, aż do teraz.

Elizeusz inspiratorem zmiany władzy w Damaszku

Potem Elizeusz przyszedł do Damaszku, a Ben-Hadad, król Syrii, chorował. I oznajmiono mu:

— Mąż Boży przyszedł tutaj.

Wtedy król powiedział do Chazaela:

— Weź w ręce dar, wyjdź naprzeciw męża Bożego i przez niego zapytaj Pana: „Czy wyzdrowieję z tej choroby?”

Chazael wyszedł więc naprzeciw niego i wziął ze sobą dar ze wszystkich dóbr Damaszku, załadowany na czterdziestu wielbłądach. Przyszedł i stanął przed nim, i powiedział:

— Twój syn Ben-Hadad, król Syrii, posłał mnie do ciebie z pytaniem: „Czy wyzdrowieję z tej choroby?”

Elizeusz odpowiedział mu:

— Idź i powiedz mu: „Na pewno wyzdrowiejesz.” Lecz Pan objawił mi, że na pewno umrze.

Wtedy z twarzą zastygłą patrzył na niego, aż tamten się zawstydził. I mąż Boży zapłakał. Chazael zapytał go:

— Czemu mój pan płacze?

Odpowiedział:

— Bo wiem, jakie zło wyrządzisz synom Izraela. Ich twierdze spalisz ogniem, ich młodzieńców pomordujesz mieczem, ich dzieci roztrzaskasz i ich brzemienne rozprujesz.

Wtedy Chazael powiedział:

— Co? Czy twój sługa jest psem, żeby miał czynić tak straszną rzecz?

Elizeusz odpowiedział:

— Pan pokazał mi, że ty będziesz królem nad Syrią.

Potem odszedł od Elizeusza i przyszedł do swego pana, który zapytał go:

— Co ci powiedział Elizeusz?

Odpowiedział:

— Powiedział mi, że na pewno wyzdrowiejesz.

Ben-Hadad uśmiercony przez uzurpatora Chazaela

A nazajutrz Chazael wziął kołdrę, zamoczył ją w wodzie i rozciągnął na jego twarzy, tak że umarł. Chazael zaś królował w jego miejsce.

Jehoram królem judzkim

W piątym roku Jorama, syna Achaba, króla Izraela, gdy Jehoszafat był jeszcze królem Judy, zaczął królować Jehoram, syn Jehoszafata, król Judy. Miał trzydzieści dwa lata, kiedy zaczął królować, i królował osiem lat w Jerozolimie. Lecz szedł drogami królów Izraela, tak jak to czynił dom Achaba, bo miał za żonę córkę Achaba i czynił to, co złe w oczach Pana. Pan jednak nie chciał wytracić Judy ze względu na Dawida, swego sługę, tak jak mu obiecał, że da pochodnię jemu oraz jego synom po wszystkie dni. Za jego dni Edom wyzwolił się spod

ręki Judy i ustanowili nad sobą króla. Wyruszył więc Joram do Seiru wraz ze wszystkimi rydwanami. Wstał on w nocy i pobił Edomitów, którzy go otoczyli, oraz dowódców rydwanów. Lud zaś uciekał do swoich namiotów. Edom jednak wyzwolił się spod ręki Judy i jest tak aż do dziś. W tym czasie wyzwoliła się również Libna. A pozostałe dzieje Jorama i wszystko, co czynił, czy nie są zapisane w kronikach królów Judy? I Joram zasnął ze swoimi ojcami, i został pogrzebany z nimi w mieście Dawida. W jego miejsce królował jego syn Achazjasz.

Achazjasz królem judzkim

W dwunastym roku Jorama, syna Achaba, króla Izraela, zaczął królować Achazjasz, syn Jorama, króla Judy. Achazjasz miał dwadzieścia dwa lata, kiedy zaczął królować, i królował jeden rok w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Atalia i była córką Omriego, króla Izraela. Szedł on drogą domu Achaba i czynił to, co złe w oczach Pana, jak dom Achaba. Był bowiem zięciem domu Achaba. Wyruszył z Joramem, synem Achaba, na wojnę z Chazaelem, królem Syrii, do Ramot-Gilead, ale Syryjczycy zranili Jorama. Król Joram wrócił więc, aby się leczyć w Jizreel z ran, które mu zadali Syryjczycy w Rama, gdy walczył z Chazaelem, królem Syrii. I Achazjasz, syn Jorama, króla Judy, przybył odwiedzić Jorama, syna Achaba, w Jizreel, ponieważ był chory.

Namaszczenie Jehu na króla izraelskiego

A prorok Elizeusz zawołał jednego z synów proroków i powiedział mu:

— Przepasz swoje biodra, weź do ręki ten dzban z oliwą i idź do Ramot-Gilead. A gdy tam przybędziesz, zobaczysz tam Jehu, syna Jehoszafata, syna Nimszego. Wejdziesz tam, spraw, by powstał spośród swych braci i wprowadź go do najskrytszej komnaty. Następnie weź dzban oliwy, wylej na jego głowę i powiedz: „Tak mówi Pan: Namaściłem cię na króla nad Izraelem.” Potem otwórz drzwi i uciekaj, nie zwlekaj. Poszedł więc ten młodzieniec – młody prorok – do Ramot-Gilead. A gdy przybył, oto dowódca wojska siedzieli. A on powiedział:

— Wodzu! Mam do ciebie słowo.

Jehu zapytał:

— Do którego z nas wszystkich?

I odpowiedział:

— Do ciebie, wodzu!

Wtedy wstał i wszedł do domu, a tamten wylał oliwę na jego głowę i powiedział mu:

— Tak mówi Pan, Bóg Izraela: Namaściłem cię na króla nad ludem Pana, nad Izraelem. Wytracisz dom Achaba, swego pana, ja bowiem pomszczę krew swoich sług, proroków i krew wszystkich sług Pana z ręki Jezabel. I tak zginie cały dom Achaba. Wytepię z domu Achaba każdego, aż do najmniejszego szczenięcia, każdego więźnia i opuszczonego w Izraelu. I uczynię z domem Achaba jak z domem Jeroboama, syna Nebata, i jak z domem Baszy, syna Achiasza. Psy zjedzą Jezabel na polu Jizreel i nie będzie nikogo, kto ją pogrzebie.

Potem otworzył drzwi i uciekł. A gdy Jehu wyszedł do sług swego pana, jeden z nich zapytał go:

— Czy wszystko dobrze? Po co ten szaleniec przyszedł do ciebie?

Odpowiedział im:

— Wy znacie tego człowieka i jego słowa.

Oni powiedzieli:

— To nieprawda. Powiedz, proszę.

A on powiedział:

— Tak a tak przemówił do mnie: „Tak mówi Pan: Namaściłem cię na króla nad Izraelem.”

Wtedy wszyscy pośpiesznie wzięli swoje szaty, podłożyli je pod niego na najwyższym stopniu, zadęli w trąbę i zawołali:

— Jehu jest królem!

Spisek Jehu przeciwko Joramowi

Wtedy Jehu, syn Jehoszafata, syna Nimszego, uknuł spisek przeciw Joramowi. (A w tym czasie Joram wraz z całym Izraelem strzegł Ramot-Gilead przed Chazaelem, królem Syrii. Lecz król Joram wrócił, by leczyć się w Jizreel z ran, które mu zadali Syryjczycy, gdy walczył z Chazaelem, królem Syrii). Jehu powiedział:

— Jeśli się na to zgadzacie, niech nikt nie wychodzi z miasta, aby pójść i oznajmić to w Jizreel.

Następnie Jehu wsiadł na rydwan i pojechał do Jizreel, bo tam leżał Joram. Także Achazjasz, król Judy, przyjechał, aby odwiedzić Jorama. A gdy strażnik, który stał na wieży w Jizreel, zobaczył nadjeżdżający oddział Jehu, powiedział:

— Widzę oddział.

Joram rzekł:

— Weź jeźdźca i wyślij go naprzeciw nich, niech zapyta: „Czy jest pokój?”

Jeździec więc wyruszył mu naprzeciw i zapytał:

— Tak mówi król: Czy jest pokój?

Jehu odpowiedział:

— Co tobie do pokoju? Zawróć i jedź za mną.

Strażnik oznajmił:

— Posłaniec dotarł do nich, ale nie wraca.

Wysłał więc drugiego jeźdźcę, który przybył do nich i powiedział:

— Tak mówi król: Czy jest pokój?

Jehu odpowiedział:

— Co tobie do pokoju? Zawróć i jedź za mną.

Strażnik znowu oznajmił:

— Dotarł do nich, ale nie wraca. A jego jazda jest jak jazda Jehu, syna Nimszego, bo jedzie jak szalony.

Wtedy Joram powiedział:

— Zaprzęgaj.

Zaprzężono więc jego rydwan. I Joram, król Izraela, i Achazjasz, król Judy, wyjechali, każdy na swoim rydwanie.

Wyjechali naprzeciw Jehu i spotkali go na polu Nabota Jizreelity. A gdy Joram zobaczył Jehu, zapytał:

— Czy jest pokój, Jehu?

Odpowiedział:

— Co to za pokój, dopóki trwają cudzołóstwa Jezabel, twojej matki, i jej liczne czary.

Wtedy Joram zawrócił i uciekł, mówiąc do Achazjasza:

— Zdrada, Achazjaszu!

Pomszczenie zbrodni Achaba popełnionej na Nabocie

A Jehu wziął do rąk łuk i trafił Jorama między ramiona tak, że strzała przeszła jego serce, a on padł na swój rydwan. Potem Jehu odezwał się do Bidkara, swego dowódcy:

— Weź go i porzuć na polu Nabota Jizreelity. Pamiętasz bowiem: gdy ja i ty jechaliśmy razem za Achabem, jego ojcem, Pan wydał przeciwko niemu ten wyrok: *„Z pewnością widziałem wczoraj krew Nabota i krew jego synów”* – mówi Pan. *„I zemszczę się na tobie na tym polu”* – mówi Pan. Teraz więc weź go i porzuć na polu według słowa Pana.

Śmierć Achazjasza z rozkazu Jehu

Gdy zobaczył to Achazjasz, król Judy, zaczął uciekać drogą do domu ogrodowego. Lecz Jehu ścigał go i polecił:

— Tego także zabijcie na jego rydwanie.

I zranili go na wzniesieniu Gur, które jest przy Jibleam. Uciekł do Megiddo i tam umarł. Jego słudzy przewieźli go do Jerozolimy i pogrzebali w jego grobie z jego ojcami w mieście Dawida. W jedenastym roku Jorama, syna Achaba, Achazjasz zaczął królować nad Judą.

Śmierć Izebel

Potem Jehu przybył do Jizreel. Gdy Jezabel usłyszała o tym, pomalowała swoją twarz, upiękusiła włosy i wyglądała przez okno. A gdy Jehu wjeżdżał przez bramę, zapytała:

— Czy miał pokój Zimri, który zabił swego pana?

On zaś podniósł twarz ku oknu i zawołał:

— Kto jest ze mną? Kto?

Wtedy wyrzeli ku niemu dwaj albo trzej eunuchowie.

Powiedział im:

— Zrzućcie ją.

Wtedy zrzucili ją. Jej krew obryzgała mur i konie, a on podeptał ją. A gdy tam wszedł, najadł się i napił, potem powiedział:

— Zajmijcie się teraz tą przekłętą i pogrzebcie ją. Jest bowiem córką króla.

Poszli, aby ją pogrzebać, lecz nie znaleźli z niej nic poza czaszką, stopami i dłońmi. Wrócili więc i oznajmili mu to. On zaś powiedział:

— Wypełniło się słowo Pana, które wypowiedział przez swego sługę Eliasza Tiszbitę: *„Na polu Jizreel psy zjedzą ciało Jezabel. A trup Jezabel będzie jak gnój leżący na powierzchni roli, na polu Jizreel, tak że nikt nie powie: »To jest Jezabel.«”*

Na rozkaz Jehu wyćpienie wszystkich synów i domowników Achaba

Achab zaś miał siedemdziesięciu synów w Samarii. I Jehu napisał list, i wysłał go do Samarii do książąt Jizreel – do starszych i do tych, którzy wychowywali synów Achaba – ze słowami:

— Jak tylko dotrze do was ten list, a są przecież z wami synowie waszego pana, macie też rydwany, konie, miasto obronne i uzbrojenie, upatrzcie sobie najlepszego i najodpowiedniejszego z synów waszego pana, posadźcie na tronie jego ojca i walczcie o dom waszego pana.

Lecz oni bardzo się przerazili i powiedzieli:

— Oto dwaj królowie nie ostali się przed nim, a jakże my się ostoimy?

Wtedy ten, który był postawiony nad domem, i ten, który był nad miastem, starsi oraz wychowawcy synów króla wysłali do Jehu wiadomość:

— Jesteśmy twoimi sługami. Uczynimy wszystko, co nam rozkażesz. Nie ustanowimy żadnego króla. Czyń, co uznasz za dobre w swoich oczach.

I napisał do nich drugi list ze słowami:

— Jeśli jesteście moi i chcecie słuchać mego głosu, weźcie głowy synów waszego pana i przyjdźcie do mnie jutro o tym czasie do Jizreel.

A synów królewskich było siedemdziesięciu mężczyzn, przebywających u znakomitych obywateli miasta, którzy ich wychowywali. A gdy doszedł do nich list, wzięli synów królewskich, zabili wszystkich siedemdziesięciu, włożyli ich głowy do koszy i posłali je do niego do Jizreel. Posłaniec przyszedł i oznajmił mu:

— Przyniesiono głowy synów królewskich.

A on powiedział:

— Ułóżcie je w dwa stosy u wejścia bramy – aż do poranku.

Rano zaś wyszedł, stanął i przemówił do całego ludu:

— Jesteście sprawiedliwi. Oto ukułem spisek przeciw swemu panu i zabiłem go, ale kto zabił tych wszystkich? Wiedźcie teraz, że nie upadnie na ziemię nic ze słowa Pana, które Pan wypowiedział przeciwko domowi Achaba. Pan bowiem uczynił to, co wypowiedział przez swego sługę Eliasza.

Jehu więc zabił wszystkich, którzy pozostali z domu Achaba w Jizreel, wszystkich jego możnych, jego bliskich i jego kapłanów, tak że nie zostawił spośród nich żadnego przy życiu. Potem wstał, odszedł i wyruszył do Samarii. Po drodze, gdy był w

domu, gdzie pasterze strzygli owce, Jehu spotkał braci Achazjasza, króla Judy, i zapytał:

— Kim jesteście?

Odpowiedzieli:

— Jesteśmy braćmi Achazjasza i idziemy pozdrowić synów króla i synów królowej.

Wtedy rozkazał:

— Pojmijcie ich żywcem.

I pojмали ich żywcem, i zabili przy studni tego domu, gdzie strzyżono owce w liczbie czterdziestu dwóch mężczyzn. Nie oszczędził żadnego z nich.

Jehu i Jonadab Rekabita

Potem odjechał stamtąd i spotkał Jonadaba, syna Rechaba, idącego mu naprzeciw. Pozdrowił go i zapytał:

— Czy twoje serce jest tak szczere jak moje serce wobec twojego serca?

Jonadab odpowiedział:

— Jest. A jeśli jest, to daj mi swoją rękę.

Wtedy dał mu swą rękę i wziął go do siebie na rydwan. Potem powiedział:

— Jedź ze mną i zobaczysz moją gorliwość dla Pana.

I wioził go na swoim rydwanie. A gdy przyjechał do Samarii, zabił wszystkich, którzy pozostali z domu Achaba w Samarii, i wytracił ich według słowa Pana, które wypowiedział do Eliasza.

Występienie przez Jehu czcicieli Baala

Potem Jehu zebrał cały lud i powiedział do niego:

— Achab mało służył Baalowi, Jehu będzie mu służył bardziej. Teraz więc zwołajcie do mnie wszystkich proroków Baala, wszystkie jego sługi i wszystkich jego kapłanów, niech nikogo nie zabraknie. Złożę bowiem wielką ofiarę Baalowi. Ktokolwiek się nie stawi, nie pozostanie przy życiu.

Lecz Jehu działał podstępnie, chcąc wytracić czcicieli Baala. Jehu dalej rozkazał:

— Ogłóście święto dla Baala.

I obwołano je. Potem Jehu rozesłał posłańców po całym Izraelu. I zeszli się wszyscy czciciele Baala, tak że nie było spośród nich nikogo, kto by nie przyszedł. Weszli do domu Baala i wypełnił się dom Baala od krańca aż do krańca.

Następnie powiedział przełożonemu szatni:

— Wyłóż szaty dla wszystkich czcicieli Baala.

I wyłożył dla nich szaty. Wtedy Jehu wraz z Jonadabem, synem Rechaba, wszedł do domu Baala i powiedział czcicielom Baala:

— Zbadajcie i upewnijcie się, że nie ma z wami nikogo z czcicieli Pana, ale tylko czciciele Baala.

Weszli więc, aby złożyć ofiary i całopalenia. Lecz Jehu postawił sobie na zewnątrz osiemdziesięciu mężczyzn, którym powiedział:

— Jeśli ujdzie ktokolwiek z tego ludu, który wydaję w wasze ręce, to wasze życie będzie zapłatą za jego życie.

A gdy dokończono składanie całopalenia, Jehu powiedział żołnierzom i dowódcom:

— Wejdźcie i zabijajcie ich, aby nikt nie uszedł.

Zabili więc ich ostrzem miecza i żołnierze i dowódcy powyrzucali ich. Potem poszli do miasta domu Baala. Wyrzucili posągi z domu Baala i spalili je. Rozbili też posąg Baala, zburzyli dom Baala i uczynili z niego wychodek, i jest tak aż do

dziś. W ten sposób Jehu wytepił Baala z Izraela. Nie odstąpił jednak od grzechów Jeroboama, syna Nebata, który do grzechu przywiódł Izraela – od złotych cielców, które były w Betel i w Dan. Wtedy Pan powiedział do Jehu:

— Ponieważ dobrze postąpiłeś, wykonując to, co słuszne w moich oczach, i uczyniłeś domowi Achaba według wszystkiego, co było w moim sercu, to twoi synowie aż do czwartego pokolenia będą zasiadać na tronie Izraela.

Lecz Jehu nie pilnował tego, aby postępować z całego swego serca według prawa Pana, Boga Izraela. Nie odstąpił od grzechów Jeroboama, który przywiódł Izraela do grzechu. W tych dniach Pan zaczął umniejszać Izrael: Chazael pobił ich na całym obszarze Izraela, od Jordanu ku wschodowi, całą ziemię Gileadu, Gadytów, Rubenitów i Manassytów, od Aroeru, który leży nad rzeką Arnon – Gilead i Baszan. A pozostałe dzieje Jehu i wszystko, co czynił, cała jego potęga, czy nie są zapisane w kronikach królów Izraela? I Jehu zasnął ze swymi ojcami, i pogrzebano go w Samarii. A w jego miejsce królował jego syn Jehoachaz. A czas, w którym Jehu królował nad Izraelem w Samarii, wynosił dwadzieścia osiem lat.

Tyrania matki królewskiej Atalii

Kiedy Atalia, matka Achazjasza, zobaczyła, że jej syn umarł, powstała i zgładziła całe potomstwo królewskie. Ale Jehoszeba, córka króla Jorama, siostra Achazjasza, wzięła Joasza, syna Achazjasza, i wykradła go spośród synów króla, których zabito, i ukryła go przed Atalią wraz z jego mamką w pokoju sypialnym, i nie został zabity. I przebywał z nią sześć lat ukryty w domu Pana. Tymczasem Atalia królowała nad ziemią.

Spisek kapłana Jehojady przeciwko Atalii i jej obalenie

A w siódmym roku Jehojada posłał i wezwał setników, dowódców i gwardzistów, przyprowadził ich do siebie, do domu Pana, zawarł z nimi przymierze, kazał im złożyć przysięgę w domu Pana i pokazał im syna króla. I rozkazał im: — Oto co macie uczynić: trzecia część z was, którzy przychodzicie w szabat, niech pełni straż w domu królewskim. Trzecia część zostanie w bramie Sur i trzecia część będzie w bramie za gwardzistami. Będziecie trzymali straż nad domem w razie ataku. A dwie części spośród was – wszyscy, którzy wychodzą w szabat, niech trzymają straż w domu Pana przy królu. A tak otoczycie króla wokół, każdy z bronią w rękę. Ktokolwiek zbliży się do szeregów, niech będzie zabity. A wy bądźcie przy królu, gdy będzie wychodzić i wchodzić. Setnicy uczynili wszystko tak, jak rozkazał kapłan Jehojada. Każdy wziął swoich ludzi, którzy przychodzili w szabat, i tych, którzy odchodzili w szabat, i przyszedli do kapłana Jehojady. Wtedy kapłan dał setnikom włócznie i tarcze króla Dawida, które były w domu Pana. A gwardziści stali, każdy z bronią w rękę, dokoła króla, od prawej strony świątyni aż do lewej strony świątyni, przy ołtarzu i świątyni. Wtedy wyprowadził syna króla, włożył na niego koronę i wręczył mu Świadcetwo. I ustanowiono go królem, i namaszczone go, a klaskając w dłonie, wołano:

— Niech żyje król!

Kiedy Atalia usłyszała okrzyk gwardzistów i ludu, przyszła do ludu, do świątyni Pana. A gdy spojrzała, oto król stał przy kolumnie według zwyczaju, a wokół króla książęta i trębacze.

Cały lud ziemi radował się i dał w trąby. Wtedy Atalia rozdarła swoje szaty i wołała:

— Zdrada! Zdrada!

Lecz kapłan Jehojada wydał rozkaz setnikom i dowódcom wojska i powiedział do nich:

— Wyprowadźcie ją ze świątyni poza szeregi, a ktokolwiek pójdzie za nią, niech będzie zabity mieczem. Kapłan bowiem powiedział: „Niech nie będzie zabita w domu Pana.”

Pochwycili więc ją, a gdy weszła na drogę, którą wjeżdżają konie do domu królewskiego, została tam zabita. Wtedy Jehojada zawarł przymierze między Panem a królem i ludem, aby byli ludem Pana, oraz między królem a ludem. I cały lud tej ziemi wszedł do domu Baala i zburzył go. Rozbili doszczętnie jego ołtarze i posągi, a Mattana, kapłana Baala, zabili przed ołtarzami. Następnie kapłan ustanowił straż nad domem Pana. Potem wziął setników, dowódców i gwardzystów oraz cały lud tej ziemi. I sprowadzili króla z domu Pana, i przyszli przez bramę gwardii do domu królewskiego. I zasiadł na tronie królów. I cały lud tej ziemi radował się, a miasto się uspokoiło. Atalię zabili mieczem przy domu królewskim. Jehoasz miał siedem lat, gdy zaczął królować.

Jehoasz królem judzkim

W siódmym roku Jehu zaczął królować Jehoasz i królował czterdzieści lat w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Sibia, była z Beer-Szeby. Jehoasz czynił to, co słuszne w oczach Pana, przez wszystkie swoje dni, w których uczył go kapłan Jehojada. Wyżyn jednak nie zniesiono i lud jeszcze składał ofiary, i palił kadzidło na tych wyżynach.

Fundusze na odnowienie świątyni

I Jehoasz powiedział do kapłanów:

— Wszystkie pieniądze z ofiar poświęconych, które przynoszone są do domu Pana, pieniądze tych, którzy są spisani, pieniądze każdego według jego oszacowania i wszystkie pieniądze, które ktokolwiek dobrowolnie wnosi do domu Pana, niech wezmą dla siebie kapłani, każdy od swego znajomego, i niech naprawią szkody domu Pana, gdziekolwiek taka szkoda się znajduje.

Lecz jeszcze w dwudziestym trzecim roku króla Jehoasza kapłani nie naprawili szkód domu. Wtedy król Jehoasz wezwał kapłana Jehojadę oraz pozostałych kapłanów i mówił do nich: — Czemu nie naprawiacie szkód domu? Teraz więc nie bierzcie pieniędzy od swoich znajomych, ale oddajcie je na naprawę szkód domu.

I kapłani zgodzili się na to, aby nie brać pieniędzy od ludu, oraz na to, że nie będą naprawiali szkód domu. Wtedy kapłan Jehojada wziął jedną skrzynię, zrobił otwór w jej wieku i postawił ją przy ołtarzu po prawej stronie, którędy wchodziło do domu Pana. Kapłani zaś, którzy strzegli progu, wrzucali tam wszystkie pieniądze, które wnoszono do domu Pana. A gdy widzieli, że w skrzyni było dużo pieniędzy, przychodził pisarz króla i najwyższy kapłan, którzy liczyli i chowali pieniądze znajdujące się w domu Pana. I odważone pieniądze dawali do rąk kierowników robót, przełożonych nad domem Pana. Ci zaś wydawali je na cieśli i budowniczych, którzy naprawiali dom Pana, na murarzy, na kamieniarzy, na kupno drewna i ciosanych kamieni do naprawy szkód w domu Pana i na wszelkie inne wydatki związane z naprawą tego domu. Jednakże z pieniędzy, które przynoszono do domu Pana, nie

sporządzono dla domu Pana srebrnych mis, nożyc, czasz, trąb ani żadnych złotych i srebrnych naczyń, lecz dawano je robotnikom, którzy naprawiali za nie dom Pana. I nie rozliczano ludzi, którym dawano pieniądze do ręki na opłacenie robotników, ponieważ postępowali uczciwie. Lecz pieniądze z ofiar za występki i pieniądze z ofiar za grzech nie wnoszono do domu Pana, lecz należały do kapłanów. Wtedy Chazael, król Syrii, wyruszył, aby walczyć z Gat i zdobył je. Potem Chazael postanowił wyruszyć przeciw Jerozolimie. Jehoasz, król Judy, wziął więc wszystkie rzeczy poświęcone, które poświęcili Jehoszafat, Joram i Achazjasz, jego ojcowie, królowie Judy, i to, co sam poświęcił, oraz całe złoto, które znalazło się w skarbcach domu Pana i domu króla, i posłał to do Chazaela, króla Syrii. I ten wycofał się z Jerozolimy. A pozostałe dzieje Jehoasza i wszystko, co czynił, czy nie są zapisane w kronikach królów Judy? Potem jego słudzy powstali i uknuli spisek przeciwko niemu, i zabili Joasza w domu na Millo, na drodze schodzącej do Silla. Jozachar, syn Szimeata, i Jozabad, syn Szomera, byli właśnie tymi sługami, którzy zabili go. A pogrzebali go z jego ojcami w mieście Dawida, a jego syn Amazjasz królował w jego miejsce.

Jehoachaz królem izraelskim

W dwudziestym trzecim roku Joasza, syna Achazjasza, króla Judy, Jehoachaz, syn Jehu, zaczął królować nad Izraelem w Samarii i królował siedemnaście lat. A czynił to, co złe w oczach Pana, naśladując grzechy Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do grzechu, i nie odstąpił od nich. I zapalił się gniew Pana przeciw Izraelowi, i wydał go w rękę Chazaela,

króla Syrii, i w rękę Ben-Hadada, syna Chazaela, po wszystkie ich dni. Ale gdy Jehoachaz błagał Pana, Pan go wysłuchał. Widział bowiem ucisk Izraela dręczonego przez króla Syrii. I Pan dał Izraelowi wybawcę, tak że wyszli spod ręki Syryjczyków, i synowie Izraela mieszkali w swoich namiotach jak dawniej. Jednakże nie odstąpili od grzechów domu Jeroboama, który przywiódł Izraela do grzechu, ale chodzili w nich. A do tego jeszcze w Samarii został gaj. I Jehoachazowi nie pozostało więcej wojska jak tylko pięćdziesięciu jeźdźców, dziesięć rydwanów i dziesięć tysięcy pieszych, gdyż król Syrii wytracił ich i starł w proch. A pozostałe dzieje Jehoachaza i wszystko, co czynił, oraz jego potęga, czy nie są zapisane w kronikach królów Izraela? I Jehoachaz zasnął ze swymi ojcami, i pogrzebano go w Samarii, a jego syn Joasz królował w jego miejsce.

Jehoasz królem izraelskim

W trzydziestym siódmym roku Joasza, króla Judy, Jehoasz, syn Jehoachaza, zaczął królować nad Izraelem w Samarii i królował szesnaście lat. I czynił to, co złe w oczach Pana, nie odstępując od żadnych grzechów Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do grzechu – ale chodząc w nich. A pozostałe dzieje Joasza i wszystko, co czynił, oraz jego potęga – to, jak walczył z Amazjaszem, królem Judy, czy nie są zapisane w kronikach królów Izraela? I Joasz zasnął ze swymi ojcami, a Jeroboam zasiadł na jego tronie. I Joasz został pogrzebany w Samarii razem z królami Izraela.

Odwiedziny króla Joasza u chorego Elizeusza

A Elizeusz zapadł na ciężką chorobę, na którą miał umrzeć. Przyszedł do niego Joasz, król Izraela, i płakał nad nim, mówiąc:

— Mój ojczy, mój ojczy! Rydwanie Izraela i jego jeźdźcze!

Ostatnie przepowiednie Elizeusza

Wtedy Elizeusz powiedział mu:

— Weź łuk i strzały.

Wziął więc łuk i strzały. Potem powiedział do króla Izraela:

— Weź łuk w rękę.

I wziął go w rękę. Elizeusz zaś położył swoje ręce na ręce króla.

I powiedział:

— Otwórz okno na wschód.

A gdy je otworzył, Elizeusz polecił:

— Strzelaj!

I strzelił, a on powiedział:

— Strzała wybawienia Pana i strzała wybawienia od Syryjczyków. Pobijesz bowiem Syryjczyków w Afek doszczętnie. Następnie powiedział:

— Weź strzały!

I wziął. Wtedy rzekł do króla Izraela:

— Uderz w ziemię!

I uderzył trzy razy, i zaprzestał. Wtedy mąż Boży rozgniewał się na niego i powiedział:

— Trzeba było uderzyć pięć lub sześć razy. Wtedy byś pokonał Syrię doszczętnie. Lecz teraz pokonasz Syrię tylko trzy razy.

Cud u grobu Elizeusza

Potem Elizeusz umarł i pogrzebali go. A z nastaniem roku moabskie zgraje napadły na ziemię. I zdarzyło się, że gdy grzebano pewnego człowieka, zobaczyli taką zgraję. Wrzucili więc tego człowieka do grobu Elizeusza. A gdy ten człowiek został tam wrzucony, dotknął kości Elizeusza, ożył i wstał na nogi.

Trzykrotne zwycięstwo Izraela nad Aramejczykami

Chazael zaś, król Syrii, uciskał lud Izraela po wszystkie dni Jehoachaza. Pan jednak zlitował się nad nimi, był dla nich miłosierny i zwrócił się ku nim ze względu na swoje przymierze z Abrahamem, Izaakiem i Jakubem. Nie chciał ich wytracić ani nie odrzucił ich sprzed swego oblicza aż dotąd. I Chazael, król Syrii, umarł, a jego syn Ben-Hadad królował w jego miejsce. Jehoasz, syn Jehoachaza, znowu odebrał z ręki Ben-Hadada, syna Chazaela, te miasta, które podczas wojny ten zabrał z ręki jego ojca Jehoachaza. Joasz pokonał go trzy razy i odzyskał miasta Izraela.

Amasjasz królem judzkim

W drugim roku Joasza, syna Jehoachaza, króla Izraela, zaczął królować Amazjasz, syn Joasza, króla Judy. Miał dwadzieścia pięć lat, kiedy zaczął królować, i królował dwadzieścia dziewięć lat w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Jehoaddan, była z Jerozolimy. Czynił on to, co słuszne w oczach Pana, ale nie tak jak Dawid, jego ojciec. Czynił wszystko tak, jak czynił Joasz, jego ojciec. Wyżyn jednak nie zniesiono i lud jeszcze składał ofiary, i palił kadzidło na tych wyżynach. A gdy królestwo

umocniło się w jego rękę, zabił tych spośród swoich sług, którzy zabili króla, jego ojca. Lecz synów morderców nie zabił zgodnie z tym, co jest napisane w księdze Prawa Mojżesza, gdzie Pan rozkazał: *„Ojcowie nie poniosą śmierci za synów ani synowie nie poniosą śmierci za ojców, ale każdy poniesie śmierć za swój grzech.”* On też pobił dziesięć tysięcy Edomitów w Dolinie Soli i zdobył w walce Selę, i nadał jej nazwę Jokteel, i tak nazywa się aż do dziś.

Niepowodzenie Amasjasza w wojnie z królem izraelskim

Wtedy Amazjasz wysłał posłańców do Jehoasza, syna Jehoachaza, syna Jehu, króla Izraela, ze słowami:

— Chodź, spójrzmy sobie w twarz.

Jehoasz zaś, król Izraela, wysłał do Amazjasza, króla Judy, taką odpowiedź:

— Oset w Libanie posłał do cedru w Libanie prośbę: „Daj swoją córkę mojemu synowi za żonę.” Lecz dziki zwierz w Libanie przeszedł i podeptał oset. Rzeczywiście, pobiłeś Edomitów i twoje serce uniosło się pychą. Chwal się tym i siedź w domu. Po co masz wdawać się w nieszczyćście, abyś upadł ty i Juda z tobą? Lecz Amazjasz nie posłuchał. Wyruszył więc Jehoasz, król Izraela, i spojrzeli sobie w twarz, on i Amazjasz, król Judy, w Bet-Szemesz, które należy do Judy. I Juda został pobity przez Izraela, i uciekł – każdy do swego namiotu. A Jehoasz, król Izraela, pojmał Amazjasza, króla Judy, syna Jehoasza, syna Achazjasza, w Bet-Szemesz, przyszedł do Jerozolimy i zburzył mur Jerozolimy od Bramy Efraim aż do Bramy Narożnej, na czterysta łokci. I zabrał całe złoto i srebro oraz wszystkie naczynia, które znajdowały się w domu Pana i w skarbcach

domu królewskiego, a także zakładników, po czym wrócił do Samarii. A pozostałe dzieje Jehoasza, które czynił, i jego potęgą, i to, jak walczył z Amazjaszem, królem Judy, czy nie są zapisane w księdze kronik królów Izraela? I Jehoasz zasnął ze swymi ojcami, i został pogrzebany w Samarii wraz z królami Izraela, a jego syn Jeroboam królował w jego miejsce.

Amazjasz zaś, syn Joasza, król Judy, żył piętnaście lat po śmierci Jehoasza, syna Jehoachaza, króla Izraela. A pozostałe dzieje Amazjasza – czy nie są zapisane w księdze kronik królów Judy? Potem uknuto przeciwko niemu spisek w Jerozolimie. Uciekł do Lakisz, lecz posłano za nim do Lakisz i tam go zabito. Przywieziono go na koniach i został pogrzebany w Jerozolimie ze swymi ojcami, w mieście Dawida. Cały lud Judy wziął Azariasza, który miał szesnaście lat, i ustanowili go królem po jego ojcu Amazjaszu. On odbudował Elat i przywrócił je Judzie, po tym jak król zasnął ze swymi ojcami.

Jeroboam II królem izraelskim

W piętnastym roku Amazjasza, syna Joasza, króla Judy, Jeroboam, syn Joasza, króla Izraela, zaczął królować w Samarii i królował czterdzieści jeden lat. Czynił on to, co złe w oczach Pana. Nie odstąpił od żadnego z grzechów Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do grzechu. On przywrócił granice Izraela od wejścia do Chamat aż do Morza Stepowego, według słowa Pana, Boga Izraela, które wypowiedział przez swego sługę Jonasza, syna Amittaja, proroka z Gat-ha-Chefer. Pan bowiem widział gorzkie utrapienie Izraela. Nie było ani więźnia, ani opuszczonego, ani kogokolwiek, kto by pomógł Izraelowi. A Pan nie powiedział, że miał wymazać imię Izraela

spod niebios. Wybawił ich więc przez rękę Jeroboama, syna Joasza. A pozostałe dzieje Jeroboama i wszystko, co czynił, oraz jego potęga, to, jak walczył i jak przywrócił Izraelowi Damaszek i Chamać judzkie – czy nie są zapisane w księdze kronik królów Izraela? I Jeroboam zasnął ze swymi ojcami, z królami Izraela, a Zachariasz, jego syn, królował w jego miejsce.

Azariasz (Uzjasz) królem judzkim

W dwudziestym siódmym roku Jeroboama, króla Izraela, Azariasz, syn Amazjasza, króla Judy, zaczął królować. Miał szesnaście lat, kiedy zaczął królować, i królował pięćdziesiąt dwa lata w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Jekolia, była z Jerozolimy. Czynił on to, co słuszne w oczach Pana, wszystko tak jak czynił Amazjasz, jego ojciec. Wyżyn jednak nie zniesiono. Lud jeszcze składał ofiary i palił kadzidło na wyżynach. I Pan dotknął króla – i był trędowaty aż do dnia swojej śmierci, i mieszkał w odosobnionym domu. Jotam więc, syn króla, zarządzał domem i sądził lud ziemi. A pozostałe dzieje Azariasza i wszystko, co czynił, czy nie są zapisane w księdze kronik królów Judy? I Azariasz zasnął ze swymi ojcami, i pogrzebano go wraz z nimi w mieście Dawida, a Jotam, jego syn, królował w jego miejsce.

Zachariasz królem izraelskim

W trzydziestym ósmym roku Azariasza, króla Judy, Zachariasz, syn Jeroboama, zaczął królować nad Izraelem w Samarii i królował sześć miesięcy. I czynił to, co złe w oczach Pana, jak

czynili jego ojcowie. Nie odstąpił od grzechów Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do grzechu.

Kolejni królowie izraelscy uzurpatorzy: Szallum, Menachem, Pekachiasz i Pekach

Szallum, syn Jabesza, uknuł przeciwko niemu spisek i zranił go przed ludem, zabił go i królował w jego miejsce. A pozostałe dzieje Zachariasza oto są zapisane w księdze kronik królów Izraela. Takie było słowo Pana, które wypowiedział do Jehu: — Twoi synowie do czwartego pokolenia będą zasiadać na tronie Izraela.

I tak się stało. Szallum, syn Jabesza, zaczął królować w trzydziestym dziewiątym roku Uzjasza, króla Judy, i królował jeden miesiąc w Samarii. Bo Menachem, syn Gadiego, przyszedł z Tirsy i wszedł do Samarii, i pobił Szalluma, syna Jabesza w Samarii, zabił go i królował w jego miejsce. A pozostałe dzieje Szalluma i jego spisek, który uknuł, oto są zapisane w księdze kronik królów Izraela. Wtedy Menachem pobił Tifsach i wszystkich, którzy w nim byli, oraz wszystkie jego okolice, poczynawszy od Tirsy, gdyż nie otworzyli mu bram – dlatego je pobił, a wszystkie brzemienne mieszkanki rozpruwał. W trzydziestym dziewiątym roku Azariasza, króla Judy, Menachem, syn Gadiego, zaczął królować nad Izraelem i królował dziesięć lat w Samarii. Czynił on to, co złe w oczach Pana. Przez wszystkie swoje dni nie odstąpił od grzechów Jeroboama, syna Nebata, który przywodził Izraela do grzechu. A gdy Pul, król Asyrii, napadł na ziemię, Menachem dał Pulowi tysiąc talentów srebra, aby ten mu pomógł umocnić królestwo w swoim ręku. I Menachem wymusił te pieniądze od Izraela, od wszystkich zamożnych – po pięćdziesiąt syklów srebra od

każdego – aby je dać królowi Asyrii. Wycofał się więc król Asyrii i nie pozostał w tej ziemi. A pozostałe dzieje Menachema i wszystko, co czynił, czy nie są zapisane w księdze kronik królów Izraela? I Menachem zasnął ze swymi ojcami, a Pekachiasz, jego syn, królował w jego miejsce. W pięćdziesiątym roku Azariasza, króla Judy, Pekachiasz, syn Menachema, zaczął królować nad Izraelem w Samarii i królował dwa lata. Czynił on to, co złe w oczach Pana. Nie odstąpił od grzechów Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do grzechu. A Pekach, syn Remaliasza, jego dowódca, uknuł spisek przeciwko niemu i zabił go w Samarii, w pałacu domu królewskiego, a wraz z nim Argoba i Aria oraz pięćdziesięciu ludzi spośród Gileadczyków. Zabił go i królował po nim. A pozostałe dzieje Pekachiasza i wszystko, co czynił, oto są zapisane w księdze kronik królów Izraela. W pięćdziesiątym drugim roku Azariasza, króla Judy, Pekach, syn Remaliasza, zaczął królować nad Izraelem w Samarii i królował dwadzieścia lat. Czynił on to, co złe w oczach Pana. Nie odstąpił od grzechów Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do grzechu. Za dni Pekacha, króla Izraela, nadciągnął Tiglat-Pileser, król Asyrii, i zdobył Ijon, Abel-Bet-Maaka, Janoach, Kedesz, Chasor, Gilead i Galileę, i całą ziemię Neftalego, a pojmanych uprowadził do Asyrii. Wtedy Ozeasz, syn Eli, uknuł spisek przeciwko Pekachowi, synowi Remaliasza. Pobił go i zabił, i zaczął królować w jego miejsce w dwudziestym roku Jotama, syna Uzjasza. A pozostałe dzieje Pekacha i wszystko, co czynił, oto są zapisane w księdze kronik królów Izraela.

Jotam, syn Uzjasza, królem judzkim

W drugim roku Pekacha, syna Remaliasza, króla Izraela, Jotam, syn Uzjasza, króla Judy, zaczął królować. Miał dwadzieścia pięć lat, kiedy zaczął królować, i królował szesnaście lat w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Jerusza i była córką Sadoka. Czynił on to, co słuszne w oczach Pana. Czynił wszystko tak, jak czynił Uzjasz, jego ojciec. Wyżyn jednak nie zniesiono. Lud jeszcze składał ofiary i palił kadzidło na wyżynach. On zbudował Górną Bramę domu Pana. A pozostałe dzieje Jotama i wszystko, co czynił, są zapisane w księdze kronik królów Judy. W tych dniach Pan zaczął posyłać przeciw Judzie Resina, króla Syrii, i Pekacha, syna Remaliasza. I Jotam zasnął ze swymi ojcami, i został pogrzebany z nimi w mieście Dawida, swego ojca. I Achaz, jego syn, królował w jego miejsce.

Panowanie Achaza, króla judzkiego

W siedemnastym roku Pekacha, syna Remaliasza, Achaz, syn Jotama, króla Judy, zaczął królować. Achaz miał dwadzieścia lat, kiedy zaczął królować, i królował szesnaście lat w Jerozolimie, ale nie czynił tego, co słuszne w oczach Pana, swego Boga, jak Dawid, jego ojciec, lecz chodził drogami królów Izraela, a nawet swojego syna przeprowadził przez ogień według obrzydliwości pogan, których Pan wypędził sprzed oblicza synów Izraela. Składał ofiary i palił kadzidło na wyżynach, na pagórkach i pod każdym zielonym drzewem. Wtedy Resin, król Syrii, i Pekach, syn Remaliasza, król Izraela, wyruszyli na wojnę przeciw Jerozolimie i oblegli Achaza, ale nie mogli go pokonać. W tym samym czasie Resin, król Syrii,

przywrócił Syrii Elat i wypędził Żydów z Elat, a Syryjczycy przybyli do Elat i mieszkają tam aż do dziś. Achaz więc wysłał posłańców do Tiglat-Pilesera, króla Asyrii, ze słowami: Jestem twoim sługą i twoim synem. Przyjdź i wybaw mnie z ręki króla Syrii i z ręki króla Izraela, którzy powstali przeciw mnie. Wtedy Achaz wziął srebro i złoto, które znajdowały się w domu Pana i w skarbcach domu królewskiego, i posłał je jako dar królowi Asyrii. I król Asyrii wysłuchał go. Wyruszył bowiem król Asyrii przeciw Damaszkowi, zdobył go i uprowadził jego mieszkańców do Kir, a Resina zabił. Potem król Achaz udał się do Damaszku na spotkanie z Tiglat-Pilserem, królem Asyrii. Gdy zobaczył w Damaszku ołtarz, król Achaz posłał do kapłana Uriasza wzór tego ołtarza i cały plan jego budowy. I kapłan Uriasz zbudował ołtarz dokładnie według tego, co król Achaz przesłał z Damaszku. Tak to uczynił kapłan Uriasz, zanim król Achaz wrócił z Damaszku. A gdy król wrócił z Damaszku, zobaczył ołtarz, zbliżył się do niego i złożył na nim ofiary. Spalił swoje całopalenie i ofiarę z pokarmów, wylał swoją ofiarę z płynów i pokropił ołtarz krwią swoich ofiar pojednawczych. Ołtarz zaś z brązu, który był przed Panem, przeniósł z przedniej części domu, gdzie znajdował się między ołtarzem a domem Pana, i postawił go po północnej stronie ołtarza. Król Achaz rozkazał też kapłanowi Uriaszowi:

— Na wielkim ołtarzu będziesz palił poranną ofiarę całopalną i wieczorną ofiarę z pokarmów, a także całopalną ofiarę króla i jego ofiarę z pokarmów oraz całopalną ofiarę całego ludu ziemi, ich ofiarę z pokarmów i ich ofiary z płynów. Będziesz też kropił na nim wszelką krwią całopalenia i wszelką krwią z ofiar krwawych, ale ołtarz z brązu będzie dla mnie do szukania rady.

I kapłan Uriasz uczynił wszystko zgodnie z tym, jak rozkazał król Achaz. Król Achaz odciął też listwy podstawek i wyjął z nich kadzie. Zdjął również morze sponad wołów z brązu, które pod nim były, a postawił je na posadzce kamiennej. Zadaszenie na szabat, które zbudowano w domu, oraz zewnętrzne wejście królewskie usunął z domu Pana ze względu na króla Asyrii. A pozostałe dzieje Achaza, które czynił, są zapisane w księdze kronik królów Judy. I Achaz zasnął ze swymi ojcami, i został pogrzebany z nimi w mieście Dawida. A Ezechiasz, jego syn, królował w jego miejsce.

Zdobycie Samarii i upadek państwa izraelskiego za króla Ozeasza

W dwunastym roku Achaza, króla Judy, Ozeasz, syn Eli, zaczął królować w Samarii nad Izraelem i królował dziewięć lat. Czynił on to, co złe w oczach Pana, jednak nie tak jak królowie Izraela, którzy byli przed nim. Przeciw niemu wyruszył Salmanaser, król Asyrii, a Ozeasz został jego sługą i płacił mu daninę. I król Asyrii wykrył spisek Ozeasza. Ten bowiem wyprawił posłańców do So, króla Egiptu, i nie posłał corocznej daniny królowi Asyrii. Król Asyrii więc pojmał go i zamknął w więzieniu. Król Asyrii najechał całą ziemię, przybył do Samarii i oblegał ją przez trzy lata. A w dziewiątym roku Ozeasza król Asyrii zdobył Samarię, uprowadził Izraela do Asyrii i osiedlił ich w Chalach i Chaborze, nad rzeką Gozan, oraz w miastach Medów.

Przyczyny upadku państwa izraelskiego

A stało się tak, dlatego że synowie Izraela zgrzeszyli przeciw Panu, swemu Bogu, który ich wyprowadził z ziemi Egiptu, spod ręki faraona, króla Egiptu, a bali się obcych bogów, postępując według ustaw pogan, których Pan wypędził sprzed oblicza synów Izraela, oraz ustaw królów Izraela, które stwarzali. Synowie Izraela robili potajemnie przeciwko Panu, swemu Bogu, to, co nie było słuszne, i pobudowali sobie wyżyny we wszystkich swoich miastach, od wieży strażników aż do miasta warownego. Ustawiali sobie posągi i gaje na każdym wyniosłym pagórku i pod każdym zielonym drzewem. I palili tam kadzidła na wszystkich wyżynach, tak jak narody, które Pan wypędził przed nimi, i popełniali niegodziwe czyny, pobudzając Pana do gniewu. Służyli bożkom, o których Pan im powiedział:

— Nie czyńcie tego.

A Pan świadczył przeciw Izraelowi i przeciw Judzie przez wszystkich proroków i wszystkich widzących, mówiąc:

— Odwróćcie się od swoich złych dróg i przestrzegajcie moich przykazań i moich nakazów według całego prawa, które nadałem waszym ojcom, a które przekazałem wam przez moje sługi, proroków.

Lecz nie słuchali, ale uczynili twardym swój kark, jak kark ich ojców, którzy nie wierzyli w Pana, swego Boga. I wzgardzili jego nakazami i przymierzem, które zawarł z ich ojcami, oraz jego świadectwami, którymi świadczył przeciwko nim, i chodzili za marnościami, stali się próżni i naśladowali pogan, którzy ich otaczali, co do których Pan im rozkazał, aby nie czynili tak jak oni. I opuścili wszystkie przykazania Pana, swego Boga, i wykonali sobie lane posągi – dwa cielce. Zrobili

sobie też gaje, oddawali pokłon wszystkim zastępom niebieskim i służyli Baalowi. Przeprowadzali swoich synów i swoje córki przez ogień, uprawiali wróżbiarstwo i czarnoksięstwo i zaprzędali się, aby czynić to, co złe w oczach Pana, pobudzając go do gniewu. Dlatego Pan bardzo się rozgniewał na Izraela i odrzucił go sprzed swego oblicza. Nic nie pozostało oprócz samego pokolenia Judy. Ale również i Juda nie przestrzegał przykazań Pana, swego Boga, lecz postępował według nakazów, które Izrael stworzył. Pan więc odrzucił całe potomstwo Izraela, trapił ich i wydał w ręce grabieżców, aż wreszcie odrzucił ich sprzed swego oblicza. Oderwał bowiem Izraela od domu Dawida, a oni ustanowili królem Jeroboama, syna Nebata. Jeroboam zaś odwiódł Izraela od naśladowania Pana i przywiódł go do popełnienia wielkiego grzechu. I synowie Izraela chodzili we wszystkich grzechach Jeroboama, które czynił, a nie odstępili od nich, aż Pan odrzucił Izraela sprzed swego oblicza, jak zapowiedział przez wszystkie swoje sługi, proroków. I tak Izrael został uprowadzony ze swojej ziemi do Asyrii, i tak jest aż do dziś.

Pochodzenie ludu samarytańskiego i jego religii

Potem król Asyrii sprowadził ludzi z Babilonu, z Kuta, z Awwa i z Chamat, i z Sefarwaim i osiedlił ich w miastach Samarii zamiast synów Izraela. Oni zaś posiedli Samarię i mieszkali w jej miastach. A gdy zaczęli tam mieszkać, nie bali się Pana. Pan więc zesłał na nich lwy, które ich zabijały. I doniesiono o tym królowi Asyrii:

— Narody, które uprowadziłeś i osiedliłeś w miastach Samarii, nie znają zwyczajów Boga tej ziemi. Dlatego zesłał na nich lwy, a oto zabijają ich, ponieważ nie znają zwyczajów Boga tej ziemi. Wtedy król Asyrii rozkazał:

— Zaprowadźcie tam jednego z kapłanów, których stamtąd uprowadziliście, aby poszedł i tam zamieszkał, i nauczał ich zwyczajów Boga tej ziemi.

Przybył więc jeden z kapłanów, których uprowadzono z Samarii, i zamieszkał w Betel, i nauczał ich, jak mają się bać Pana. Jednakże każdy naród czynił sobie własnych bogów i stawiał ich w domach wyżyn, które Samarytanie pobudowali, każdy naród w swoich miastach, w których mieszkał.

Babilończycy zrobili Sukkot-Benota, a ludzie z Kuta zrobili Nergala, a ludzie z Chamat zrobili Aszime. Awwici zrobili Nibchaza i Tartaka, a Sefarwaici palili swoje dzieci w ogniu dla Adrameleka i Anameleka, bogów Sefarwaim. Tak więc bali się Pana i ustanowili spośród siebie kapłanów wyżyn, którzy składali dla nich ofiary w domach wyżyn. Bali się Pana i służyli swoim bogom według zwyczajów tych narodów, skąd zostali uprowadzeni. Aż do tego dnia postępują według dawnych zwyczajów. Nie boją się Pana i nie czynią według jego ustaw, nakazów, prawa i przykazania, które Pan nakazał synom Jakuba, któremu nadał imię Izrael. Pan zawarł też z nimi przymierze i rozkazał im:

— Nie bójcie się obcych bogów, nie kłaniajcie się im, nie służcie im ani nie składajcie im ofiar. Lecz Pana, który was wyprowadził z ziemi Egiptu wielką mocą i wyciągniętym ramieniem, jego się bójcie, jemu oddawajcie pokłon i jemu składajcie ofiary. Przestrzegajcie także ustaw, nakazów, prawa i przykazań, które wam napisał, i wypełniajcie je po wszystkie

dni, a nie bójcie się innych bogów. Nie zapominajcie o przymierzu, które zawarłem z wami, i nie bójcie się innych bogów. Ale Pana, waszego Boga, bójcie się, a on was wybawi z ręki wszystkich waszych wrogów.

Lecz oni nie usłuchali, ale postępowali według dawnych zwyczajów. Te narody więc bały się Pana i służyły swoim rytym bożkom, zarówno ich dzieci, jak i dzieci ich dzieci. Jak czynili ich ojcowie, tak i oni czynią aż do dziś.

Panowanie Ezechiasza, króla judzkiego

W trzecim roku Ozeasza, syna Eli, króla Izraela, Ezechiasz, syn Achaza, króla Judy, zaczął królować. Miał on dwadzieścia pięć lat, kiedy zaczął królować, i królował dwadzieścia dziewięć lat w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Abi i była córką Zachariasza. Czynił on to, co było słuszne w oczach Pana, wszystko tak, jak czynił Dawid, jego ojciec. Zniósł wyżyny, rozbił posągi, powycinał gaje i potłukł węża miedzianego, którego uczynił Mojżesz, bo aż do tego czasu synowie Izraela palili mu kadzidło, i nazwał go Nehustan. Zaufał Panu, Bogu Izraela. I spośród wszystkich królów Judy nie było nikogo podobnego do niego ani z tych, którzy byli po nim, ani z tych, którzy byli przed nim. Przyłgnął bowiem do Pana i nie odstępował od niego, ale przestrzegał jego przykazań, które Pan nadał Mojżeszowi. A Pan był z nim i powodziło mu się, gdziekolwiek wyruszał. Zbuntował się przeciw królowi Asyrii i nie służył mu. To on pokonał Filistynów aż do Gazy i jej granic, od wieży strażników aż do miasta warownego. W czwartym roku króla Ezechiasza – był to siódmy rok Ozeasza, syna Eli, króla Izraela – Salmanaser, król Asyrii, wyruszył przeciwko

Samarii i obległ ją. I zdobył ją pod koniec trzeciego roku. W szóstym roku Ezechiasza – był to dziewiąty rok Ozeasza, króla Izraela – Samaria została zdobyta. Wtedy król Asyrii uprowadził Izraela do Asyrii i osiedlił ich w Chalach i Chaborze, przy rzece Gozanu, i w miastach Medów, ponieważ nie posłuchali głosu Pana, swego Boga, ale przekroczyli jego przymierze oraz to wszystko, co nakazał Mojżesz, sługa Pana. Nie słuchali tego i nie wypełniali.

Wyprawa Sancheryba do Judei, zdobycie judzkich grodów

W czternastym roku króla Ezechiasza Sennacheryb, król Asyrii, wyruszył przeciw wszystkim warownym miastom Judy i zdobył je. Wtedy Ezechiasz, król Judy, posłał do króla Asyrii do Lakisz, mówiąc:

— Postąpiłem źle, odstęp ode mnie. Cokolwiek na mnie nałożysz, poniosę.

Król Asyrii nałożył więc na Ezechiasza, króla Judy, trzysta talentów srebra i trzydzieści talentów złota. I Ezechiasz dał mu całe srebro, które się znalazło w domu Pana i w skarbcach domu królewskiego. W tym samym czasie Ezechiasz zerwał złoto z drzwi domu Pana oraz ze słupów, które obił sam Ezechiasz, król Judy, i dał je królowi Asyrii.

Obleżenie Jeruzalemu przez Asyryjczyków

Jednakże król Asyrii posłał z Lakisz Tartana, Rabsarisa i Rabszaka z wielkim wojskiem do Jerozolimy, do króla Ezechiasza. Wyruszyli i przybyli do Jerozolimy. Gdy przybyli, przyszli i zatrzymali się przy kanale górnej sadzawki, która jest

przy drodze pola folusznika. A gdy wołali do króla, wyszli do nich Eliakim, syn Chilkiasza, przełożony domu, Szebna, pisarz, oraz Joach, syn Asafa, kronikarz.

Szydercza mowa wodza asyryjskiego

Wtedy Rabszak powiedział do nich:

— Powiedzcie Ezechiaszowi: Tak mówi wielki król, król Asyrii: Co to za ufność, na której polegasz? Mówisz – ale to słowa daremne – mam dość rady i siły do wojny. Teraz więc w kim pokładasz ufność, że zbuntowałeś się przeciwko mnie? Oto teraz opierasz się na tej nadłamanej lasce trzcinyowej – na Egipcie – która gdy ktoś się oprze na niej, wbija mu się w dłoń i przebija ją. Taki jest faraon, król Egiptu, dla wszystkich, którzy mu ufają. A jeśli mi powiecie: „Ufamy Panu, naszemu Bogu” – czy on nie jest tym, którego wyżyny i ołtarze zniósł Ezechiasz i nakazał Judzie i Jerozolimie: „Przed tym ołtarzem w Jerozolimie będziecie oddawać pokłon”? Dlatego teraz proszę, daj zastaw memu panu, królowi Asyrii, a dam ci dwa tysiące koni, jeśli zdołasz posadzić na nich jeźdźców. Jakże więc stawisz opór jednemu dowódcy z najmniejszych sług mego pana, a pokładasz nadzieję w Egipcie, że otrzymasz rydwany i jeźdźców? Poza tym – czy bez woli Pana wyruszyłem przeciw temu miejscu, aby je zburzyć? Pan powiedział do mnie: „Wyrusz przeciwko tej ziemi i spustoszone ją.”

Wtedy Eliakim, syn Chilkiasza, Szebna i Joach powiedzieli do Rabszaka:

— Proszę, mów do swoich sług po syryjsku, bo rozumiemy, a nie mów z nami po hebrajsku wobec ludu, który jest na murze. Lecz Rabszak odpowiedział:

— Czy do twego pana i do ciebie posłał mnie mój pan, abym mówił te słowa? Czyż nie do tych mężczyzn siedzących na murze, aby jedli swój kał i pili swój mocz razem z wami? Wstał więc Rabszak i zawołał donośnym głosem po hebrajsku tymi słowami:

— Słuchajcie słów wielkiego króla, króla Asyrii. Tak mówi król: Niech was nie zwodzi Ezechiasz, bo nie będzie mógł wyrwać was z mojej ręki. I nie dajcie się przekonać Ezechiaszowi, by zaufać Panu, gdy mówi: „Na pewno Pan nas wybawi i to miasto nie będzie wydane w ręce króla Asyrii.” Nie słuchajcie Ezechiasza. Tak bowiem mówi król Asyrii: Zawrzyjcie ze mną przymierze i wyjdźcie do mnie, a każdy będzie jeść ze swojej winorośli i ze swego drzewa figowego i każdy będzie pić wodę ze swojej studni. Aż przyjdę i zabiorę was do ziemi podobnej do waszej, do ziemi zboża i wina, do ziemi chleba i winnic, do ziemi drzew oliwnych, oliwy i miodu. Będziecie żyć, a nie umierać. Nie słuchajcie Ezechiasza, bo was zwodzi, mówiąc: „Pan nas wybawi.” Czy bogowie innych narodów mogli wybawić swoją ziemię z ręki króla Asyrii? Gdzie są bogowie Chamatu i Arpadu? Gdzie są bogowie Sefarwaim, Heny i Iwwy? Czy wyrwali Samarię z moich rąk? Którzy spośród wszystkich bogów tych ziem wybawili swoją ziemię z mojej ręki, żeby Pan miał wybawić Jerozolimę z mojej ręki? Lecz lud milczał i nie odpowiedział mu ani słowa, bo taki był rozkaz króla:

— Nie odpowiadajcie mu.

Wtedy przyszli przełożony domu Eliakim, syn Chilkiasza, pisarz Szebna i kronikarz Joach, syn Asafa, do Ezechiasza, z rozdartymi szatami, i oznajmili mu słowa Rabszaka.

Ezechiasz prosi proroka Izajasza o modlitwę

A gdy król Ezechiasz to usłyszał, rozdarł swoje szaty, obkleł się w wór i wszedł do domu Pana. I posłał Eliakima, przełożonego domu, pisarza Szebne i starszych spośród kapłanów, obleczonych w wory, do proroka Izajasza, syna Amosa. I powiedzieli mu:

— Tak mówi Ezechiasz: Ten dzień jest dniem utrapienia, upomnienia i bluźnierstwa. Nadszedł bowiem czas porodu dzieci, a nie ma siły, aby je urodzić. Może Pan, twój Bóg, usłyszysz wszystkie słowa Rabszaka, którego przysłał król Asyrii, jego pan, aby znieważać Boga żywego, i pomści słowa, które usłyszał Pan, twój Bóg. Zanieś więc modlitwę za resztkę, która pozostaje.

Tak to słudzy króla Ezechiasza przyszli do Izajasza. A Izajasz im odpowiedział:

— Tak powiedzcie waszemu panu: Tak mówi Pan: Nie bój się tych słów, które słyszałeś, którymi mi bluźnili słudzy króla Asyrii. Oto ześlę na niego ducha i usłyszysz pewną wieść, wróci do swojej ziemi i sprawię, że padnie od miecza w swojej ziemi.

Ponowne wezwanie Jeruzalemu do poddania się Asyryjczykom

Wrócił więc Rabszak i zastał króla Asyrii walczącego przeciwko Libnie. Usłyszał bowiem, że odstąpił od Lakisz. Gdy usłyszał, że mówiono o Tirhace, królu Etiopii: „Oto wyruszył na wojnę przeciwko tobie”, ponownie wysłał posłańców do Ezechiasza, mówiąc:

— Tak powiedzcie Ezechiaszowi, królowi Judy: Niech cię nie zwodzi twój Bóg, któremu ufasz, mówiąc: „Jerozolima nie

będzie wydana w ręce króla Asyrii.” Oto słyszałeś, co uczynili królowie Asyrii wszystkim ziemiom, niszcząc je. A ty miałbyś zostać wybawiony? Czy bogowie narodów wybawili tych, których wygubili moi ojcowie: Gozan, Charan, Resef, i synów Edenu, którzy byli w Telassar? Gdzie jest król Chamatu, król Arpadu i król miasta Sefarwaim, Heny i Iwwy?

Modlitwa Ezechiasza w świątyni

Gdy Ezechiasz wziął list z rąk posłów, przeczytał go, wszedł do domu Pana i rozwinął go przed Panem. I Ezechiasz modlił się przed Panem, mówiąc:

— Panie, Boże Izraela, który zasiadasz pomiędzy cherubinami, ty jedynie jesteś Bogiem wszystkich królestw ziemi. Ty stworzyłeś niebo i ziemię. Nakłoń ucha, Panie, i wysłuchaj. Otwórz swe oczy, Panie, i spójrz. Słuchaj słów Sennacheryba, które przesłał, aby znieważać Boga żywego. To prawda, Panie, że królowie Asyrii spustoszyli narody i ich ziemie, i powrzucaли ich bogów do ognia. Nie byli bowiem bogami, ale dziełem rąk ludzkich, drewnem i kamieniem, dlatego ich zniszczyli. Teraz więc, Panie, nasz Boże, wybaw nas, proszę, z jego ręki, aby wszystkie królestwa ziemi poznały, że jedynie ty, Panie, jesteś Bogiem.

Wyrocznia Izajasza o Sancherybie

Wtedy Izajasz, syn Amosa, posłał do Ezechiasza, mówiąc:

— Tak mówi Pan, Bóg Izraela: Wysłuchałem tego, o co mnie prosiłeś w sprawie Sennacheryba, króla Asyrii. Oto słowo, które Pan o nim mówił:

„Dziewica, córka Syjonu, wzgardziła tobą

i śmiała się z ciebie.
Córka Jerozolimy kiwała głową za tobą.
Kogo znieważyleś i komu bluźniłeś?
Przeciwko komu podniosłeś swój głos
i wysoko podniosłeś swoje oczy?
Przeciw Świętemu Izraela.
Przez swoich posłańców znieważyleś Pana
i powiedziałeś:
»Z mnóstwem moich rydwanów
wyszedłem na wysokie góry i zbocza Libanu.
Wytnę jego wysokie cedry i jego wyborne cyprysy
i przyjdę aż do najdalszych jego przybytków,
do jego lasu i urodzajnego pola.«
Ja wykopałem studnię i piłem obce wody,
stopami swoich nóg wysuszyłem
wszystkie potoki obłożonych miejsc.
Czy nie słyszałeś, że ja dawno to uczyniłem
i za dawnych dni to sprawiłem?
A teraz wypełniam,
gdy obracasz warowne miasta w stosy gruzów.
Ich mieszkańcy stali się słabi,
przestraszyli się i zawstydzili.
Byli jak trawa polna, jak świeża zieleń
i trawa na dachach, jak zboże,
które uschło, zanim dojrzało.
Znam twoje miejsce pobytu,
twoje wyjście i twoje wejście,
a także twoją wściekłość przeciwko mnie.
Ponieważ twoja wściekłość przeciwko mnie
i twoje zamieszanie doszły do moich uszu,

włożę swoje kółko w twoje nozdrza
i swoje wędzidło na twoje wargi
i zawrócę cię tą drogą, którą przyszedłeś.”

A to będzie znakiem dla ciebie: Tego roku będziesz jadł zboże samorodne, w drugim roku także zboże samorodne, w trzecim roku zaś siejcie i zbierajcie żniwo, sadźcie winnice i jedzcie ich owoce. Resztką ocalonych z domu Judy ponownie zapuści korzenie w głąb i wyda owoc w górze. Z Jerozolimy bowiem wyjdzie resztką i ci, którzy ocaleli – z góry Syjon. Sprawia to gorliwość Pana zastępów. Tak więc mówi Pan o królu Asyrii: Nie wejdzie do tego miasta ani nie wypuści tam strzały, nie wyruszy przeciw niemu z tarczą i nie usypie szańców przeciwko niemu. Drogą, którą przyszedł, powróci, a do tego miasta nie wejdzie, mówi Pan. Będę bowiem bronił tego miasta i ocalę je ze względu na siebie i ze względu na Dawida, swego sługę.

Kłęska Asyryjczyków pod murami Jeruzalemu

Tej samej nocy Anioł Pana wyszedł i zabił w obozie Asyryjczyków sto osiemdziesiąt pięć tysięcy ludzi. A gdy wstali wcześniej rano, oto wszędzie było pełno trupów. Sennacheryb, król Asyrii, wycofał się więc i wyruszył. Wrócił i zamieszkał w Niniwie. A gdy oddawał pokłon w domu swego boga Nisroka, jego synowie – Adramelek i Sareser – zabili go mieczem. Potem uciekli do ziemi Ararat. I Asarchaddon, jego syn, królował w jego miejsce.

Choroba i uzdrowienie Ezechiasza

W tych dniach Ezechiasz śmiertelnie zachorował. Przyszedł do niego prorok Izajasz, syn Amosa, i powiedział mu:

— Tak mówi Pan: Rozporządź swym domem, bo umrzesz i nie będziesz żył.

Wtedy Ezechiasz odwrócił swoją twarz do ściany i modlił się do Pana:

— O Panie, proszę cię, wspomnij teraz, że postępowałem wobec ciebie w prawdzie i z doskonałym sercem, czyniąc to, co dobre w twoich oczach.

I płakał Ezechiasz rzewnie. Ale zanim Izajasz wyszedł do środkowego dziedzińca, doszło do niego słowo Pana:

— Wróć i powiedz Ezechiaszowi, wodzowi mego ludu: Tak mówi Pan, Bóg Dawida, twego ojca: Wysłuchałem twojej modlitwy i widziałem twoje łzy. Oto uzdrawiam cię: trzeciego dnia wejdiesz do domu Pana. Dodam też do twoich dni piętnaście lat i wybawię ciebie i to miasto z ręki króla Asyrii. I będę bronić tego miasta ze względu na siebie i ze względu na Dawida, swego sługę.

Następnie Izajasz powiedział:

— Przynieście garstkę suchych fig.

Gdy wzięli je i położyli na wrzód, wyzdrowiał. Ezechiasz zapytał Izajasza:

— Jaki będzie znak tego, że Pan mnie uzdrowi i że na trzeci dzień pójdę do domu Pana?

Izajasz odpowiedział:

— To będzie znakiem od Pana, że uczyni Pan tę rzecz, którą obiecał: Czy cień ma się posunąć o dziesięć stopni, czy ma się cofnąć o dziesięć stopni?

Ezechiasz odpowiedział:

— Łatwo cieniowi posunąć się o dziesięć stopni. Nie – niech cień cofnie się o dziesięć stopni.

Wtedy prorok Izajasz zawołał do Pana. I on cofnął cień o dziesięć stopni, po których przesunął się na zegarze słonecznym Achaza.

Przyjęcie poselstwa króla babilońskiego błędem Ezechiasza

W tym czasie Berodach-Baladan, syn Baladana, król Babilonu, posłał listy i dar do Ezechiasza. Usłyszał bowiem, że Ezechiasz chorował. I Ezechiasz wysłuchał posłańców, i pokazał im cały skarbiec swoich kosztowności, srebro, złoto, wonności, drogocenne olejki oraz swoją zbrojownię, a także wszystko, co się znajdowało w jego składach. Nie było nic, czego Ezechiasz by im nie pokazał w swoim domu i w całym swoim państwie. Wtedy prorok Izajasz przyszedł do króla Ezechiasza i zapytał go:

— Co powiedzieli ci mężczyźni i skąd przybyli do ciebie?

Ezechiasz odpowiedział:

— Przybyli z dalekiej ziemi, z Babilonu.

Znowu zapytał:

— Co widzieli w twoim domu?

Ezechiasz odpowiedział:

— Widzieli wszystko, co jest w moim domu. Nie było nic, czego bym im nie pokazał w swoich skarbcach.

Wtedy Izajasz powiedział do Ezechiasza:

— Słuchaj słowa Pana. Oto przyjdą dni, kiedy wszystko, co jest w twoim domu i co zgromadzili twoi ojcowie aż do tego dnia, zostanie zabrane do Babilonu. Nic nie pozostanie, mówi Pan. Z twoich synów, którzy będą pochodzić od ciebie i których spłodzisz, zabiorą niektórych i będą eunuchami w pałacu króla Babilonu.

Wtedy Ezechiasz powiedział do Izajasza:

— Dobrze jest słowo Pana, które wypowiedziałeś.

I dodał:

— Czyż ono nie jest dobre, jeśli za moich dni będzie pokój i prawda?

A pozostałe dzieje Ezechiasza, cała jego potęga i to, jak zbudował sadzawkę i kanał, którymi sprowadził wodę do miasta, czy nie są zapisane w księdze kronik królów Judy? I Ezechiasz zasnął ze swoimi ojcami, a jego syn Manasses królował w jego miejsce.

Panowanie Manassesesa w Judzie

Manasses miał dwanaście lat, kiedy zaczął królować, i królował pięćdziesiąt pięć lat w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Chefsiba. Czynił on to, co złe w oczach Pana, według obrzydliwości tych narodów, które Pan wypędził przed synami Izraela. Odbudował bowiem wyżyny, które zburzył jego ojciec Ezechiasz, wznosił ołtarze dla Baala, posadził gaj, tak jak uczynił Achab, król Izraela, i oddawał pokłon całemu zastępowi nieba, i służył mu. Zbudował też ołtarze w domu Pana, o którym Pan powiedział:

— W Jerozolimie umieszczę swoje imię.

Zbudował też ołtarze całemu zastępowi nieba w obydwu dziedzińcach domu Pana. Przeprowadził swojego syna przez ogień, uprawiał wróżbiarstwo i czary, ustanowił czarowników i czarnoksiężników. Bardzo wiele złego czynił w oczach Pana, pobudzając go do gniewu. Postawił też rzeźbę gaju, którą wykonał, w domu, o którym Pan powiedział do Dawida i do jego syna Salomona:

— W tym domu i w Jerozolimie, które wybrałem spośród wszystkich pokoleń Izraela, umieszczę swoje imię na wieki. A już więcej nie dopuszczę, by noga Izraela opuściła ziemię, którą dałem ich ojcom, oby tylko pilnie przestrzegali wszystkiego, co im nakazałem, i całego prawa, które im nadał mój sługa Mojżesz.

Lecz oni nie słuchali. A Manasses zwiódł ich, aby czynili gorzej niż narody, które Pan wytracił przed synami Izraela. Wtedy Pan przemówił przez swoje sługi, proroków, mówiąc:

— Ponieważ Manasses, król Judy, dopuścił się tych obrzydliwości, czyniąc gorsze rzeczy niż wszystko, co czynili Amoryci, którzy byli przed nim, a przywiódł Judę do grzechu przez swoje bożki. Dlatego tak mówi Pan, Bóg Izraela: Oto sprowadzę nieszczęście na Jerozolimę i na Judę, tak że każdemu, kto o tym usłyszy, zadzwoni w obu uszach. Rozciągnę bowiem nad Jerozolimą sznur Samarii i pion domu Achaba. I wytrę Jerozolimę, tak jak wyciera się miskę, a po wytarciu odwraca się dnem do góry. I porzucę resztę swojego dziedzictwa, i wydam je w ręce jego wrogów, staną się łupem i pastwą wszystkich swoich wrogów. Ponieważ dopuszczali się tego, co złe w moich oczach, i drażnili mnie od dnia, kiedy ich ojcowie wyszli z Egiptu, aż do dziś.

Ponadto nawet krwi niewinnej Manasses przelał bardzo dużo, tak że napełnił nią Jerozolimę od krańca do krańca, nie licząc swojego grzechu, przez który przywiódł do grzechu Judę, czyniąc to, co złe w oczach Pana. A pozostałe dzieje Manasses a i wszystko, co czynił, i jego grzech, którego się dopuścił, czy nie są zapisane w księdze kronik królów Judy? I Manasses zasnął ze swymi ojcami, i został pogrzebany w ogrodzie swego domu, w ogrodzie Uzzy. I Amon, jego syn, królował w jego miejsce.

Dwuletnie panowanie Amona zakończone spiskiem na jego życie

Amon miał dwadzieścia dwa lata, kiedy zaczął królować, i królował dwa lata w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Meszullemet i była córką Charusa z Jotba. Czynił on to, co złe w oczach Pana, tak jak czynił jego ojciec Manasses. Szedł wszystkimi drogami, którymi szedł jego ojciec, i służył bożkom, którym służył jego ojciec, i oddawał im pokłon. Opuścił Pana, Boga swoich ojców, a nie szedł drogą Pana. I słudzy Amona uknuli spisek przeciw niemu, i zabili króla w jego domu. Wtedy lud tej ziemi zabił wszystkich, którzy uknuli spisek przeciw królowi Amonowi. I lud tej ziemi ustanowił w jego miejsce królem Jozjasza, jego syna. A pozostałe dzieje Amona, które czynił, czy nie są zapisane w księdze kronik królów Judy? I pogrzebano go w jego grobie, w ogrodzie Uzzy. A jego syn Jozjasz królował w jego miejsce.

Jozjasz — król, reformator

Jozjasz miał osiem lat, kiedy zaczął królować, i królował trzydzieści jeden lat w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Jedida i była córką Adajasza z Boskat. Czynił on to, co było słuszne w oczach Pana, i szedł wszystkimi drogami Dawida, swego ojca, a nie zbaczał ani na prawo, ani na lewo.

Znalezienie zapomnianej księgi zakonu w świątyni

A w osiemnastym roku króla Jozjasza król posłał pisarza, Szafana, syna Azaliasza, syna Meszullama, do domu Pana, mówiąc:

— Idź do najwyższego kapłana Chilkiasza. Niech zbiera pieniądze, które przyniesiono do domu Pana, a które stróże progu zebrali od ludu, i niech je dadzą do rąk kierownikom robót, położonym nad domem Pana. A ci niech przekażą je robotnikom pracującym w domu Pana, aby naprawiali szkody domu, to jest cieśłom, budowniczym i murarzom, oraz na zakup drewna i ciosanego kamienia na naprawę domu.

Jednak nie trzeba było rozliczać się z nimi z pieniędzy, które dali im do rąk, bo oni postępowali uczciwie. Wtedy najwyższy kapłan Chilkiasz powiedział do pisarza, Szafana:

— Znalazłem księgę Prawa w domu Pana.

I Chilkiasz dał księgę Szafanowi, a ten ją czytał. Następnie pisarz Szafan przyszedł do króla i zdał sprawę królowi, mówiąc:

— Twoi słudzy zebrali pieniądze, które znajdowały się w domu Pana, i dali je w ręce kierownikom robót, położonym nad domem Pana.

Pisarz Szafan oznajmił także królowi:

— Kapłan Chilkiasz dał mi księgę.

I Szafan czytał ją wobec króla. A gdy król usłyszał słowa księgi Prawa, rozdarł swoje szaty.

Wyrocznia prorokini Chuldy

Potem król rozkazał kapłanowi Chilkiaszowi, Achikamowi, synowi Szafana, Akborowi, synowi Micheasza, pisarzowi Szafanowi i swojemu słudze Asajaszowi:

— Idźcie, radźcie się Pana co do mnie, co do ludu i co do całej Judy w związku ze słowami tej księgi, którą znaleziono. Wielki bowiem jest gniew Pana, którym zapłonął przeciwko nam,

dlatego że nasi ojcowie nie posłuchali słów tej księgi, aby czynić zgodnie ze wszystkim, co jest dla nas napisane.

Tak więc kapłan Chilkiasz, Achikam, Akbor, Szafan i Asajasz poszli do prorokini Chuldy, żony Szalluma, syna Tikwy, syna Charchasza, strażnika szat – mieszkała ona w Jerozolimie, po drugiej stronie miasta – i opowiedzieli jej o tej sprawie. Ona zaś powiedziała im:

— Tak mówi Pan, Bóg Izraela: Powiedzcie mężczyźnie, który was posłał do mnie: „Tak mówi Pan: Oto sprowadzę nieszczęście na to miejsce i na jego mieszkańców, zgodnie ze wszystkimi słowami tej księgi, które czytał król Judy. Za to, że mnie opuścili i palili kadzidło innym bogom, aby pobudzić mnie do gniewu wszystkimi dziełami swoich rąk. Dlatego zapłonie mój gniew przeciwko temu miejscu i nie zagaśnie.” A królowi Judy, który posłał was, aby radzić się Pana, tak powiedzcie: „Tak mówi Pan, Bóg Izraela, co do słów, które słyszałeś: Ponieważ twoje serce zmiękło i upokorzyłeś się przed Panem, gdy usłyszałeś, co powiedziałem przeciw temu miejscu i przeciw jego mieszkańcom – że staną się spustoszeniem i klątwą – rozdarłeś swoje szaty i płakałeś przede mną, to i ja również ciebie wysłuchałem, mówi Pan. Dlatego oto przyłączę cię do twoich ojców i będziesz złożony w swoim grobie w pokoju, aby twoje oczy nie oglądały całego nieszczęścia, które sprowadzę na to miejsce.”

A oni zanieśli tę odpowiedź królowi.

Odnowienie przymierza

Wtedy król posłał, aby zebrali się wokół niego wszyscy starsi Judy i Jerozolimy. Następnie król udał się do domu Pana, a

wraz z nim wszyscy mężczyźni Judy, wszyscy mieszkańcy Jerozolimy, kapłani, prorocy oraz cały lud – od najmniejszych do największych. I czytał do ich uszu wszystkie słowa księgi przymierza, którą znaleziono w domu Pana. Potem król stanął przy kolumnie i zawarł przymierze przed Panem, że będą szli za Panem i będą przestrzegać jego przykazań, świadectw i nakazów z całego serca i całą duszą i wypełniać słowa przymierza, które zostały napisane w tej księdze. I cały lud przystąpił do przymierza.

Oczyszczenie świątyni

Wtedy król nakazał najwyższemu kapłanowi Chilkiaszowi, kapłanom drugiego rzędu i stróżom progu wynieść ze świątyni Pana wszystkie przedmioty wykonane dla Baala, do gaju i dla całego zastępu niebieskiego. I spalił je poza Jerozolimą na polu Cedronu, i zaniósł ich popiół do Betel.

Radykalne wyćpienie kultu bałwochwalczego w całym kraju

Zwolnił też z urzędu bałwochwalczych kapłanów, których ustanowili królowie Judy, aby palili kadzidło na wyżynach w miastach Judy i w okolicach Jerozolimy, oraz tych, którzy palili kadzidło Baalowi, słońcu, księżycowi, planetom i całemu zastępowi niebieskiemu. Wyniósł gaj z domu Pana poza Jerozolimę, do potoku Cedron, i spalił go przy potoku Cedron, starł go na proch i rozrzucił na grobach synów ludu. Zburzył też domy Sodomitów, które znajdowały się przy domu Pana, gdzie kobiety tkwały zasłony do gaju. I zwołał wszystkich kapłanów z miast Judy, i spługawił wyżyny, na których kapłani palili

kadzidło, od Geba aż do Beer-Szeby, i zburzył wyżyny przy bramach znajdujących się u wejścia bramy Jozuego, namiestnika miasta, po lewej stronie, gdy się wchodzi przez bramę miejską. Jednakże kapłani wyżyn nie przystąpili do ołtarza Pana w Jerozolimie, ale mogli jeść przaśne chleby wśród swoich braci. Splugawił również Tofet, które było w dolinie syna Hinnom, aby nikt więcej nie przeprowadził swego syna ani córki przez ogień ku czci Molocha. Usunął też konie, które królowie Judy poświęcili słońcu u wejścia do domu Pana, obok komnaty dworzanina Natanmeleka, która była na przedmieściu, a rydwany słońca spalił ogniem. Król zburzył także ołtarze, które znajdowały się na dachu górnej komnaty Achaza, zbudowane przez królów Judy, oraz ołtarze, które uczynił Manasses w obu dziedzińcach domu Pana. Usunął je stamtąd i wrzucił ich proch do potoku Cedron. Król splugawił wyżyny, które stały przed Jerozolimą po prawej stronie Góry Zatracenia i które zbudował Salomon, król Izraela, dla Asztarty, obrzydliwości Sydończyków, dla Kemosza, obrzydliwości Moabitów, i dla Milkoma, obrzydliwości synów Ammona. I pokruszył posągi, powycinał gaje, a ich miejsca napełnił kośćmi ludzkimi. Ponadto ołtarz, który był w Betel, i wyżynę uczynioną przez Jeroboama, syna Nebata, który przywiódł Izraela do grzechu – także ten ołtarz i wyżynę zburzył. Spalił wyżynę, starł na proch i spalił gaj. A gdy Jozjasz odwrócił się, zobaczył groby, które były tam na górze. Posłał i zabrał kości z tych grobów, i spalił je na ołtarzu, plugawiąc go zgodnie ze słowem Pana ogłoszonym przez męża Bożego, który wypowiedział te rzeczy. I zapytał:

— Co to za napis, który widzę?

Ludzie z tego miasta odpowiedzieli:

— To grób męża Bożego, który przyszedł z Judy i zapowiedział rzeczy, które wykonałeś nad ołtarzem w Betel.

Wtedy powiedział:

— Zostawcie go, niech nikt nie rusza jego kości.

Pozostawiono więc jego kości wraz z kośćmi proroka, który przybył z Samarii. Jozjasz usunął też wszystkie świątynie na wyżynach, które były w miastach Samarii zbudowanych przez królów Izraela, aby drażnić Pana. Postąpił z nimi tak samo, jak uczynił w Betel. Pozabijał także wszystkich kapłanów wyżyn, którzy tam byli przy ołtarzach, i spalił na nich ludzkie kości. Potem wrócił do Jerozolimy. I król nakazał całemu ludowi:

— Obchodźcie święto Paschy dla Pana, waszego Boga, tak jak jest napisane w księdze tego przymierza.

Takiej Paschy nie obchodzono od czasów sędziów, którzy sądzili Izraela, i przez wszystkie dni królów Izraela i królów Judy. Dopiero w osiemnastym roku króla Jozjasza obchodzono taką Paschę dla Pana w Jerozolimie. Jozjasz usunął również czarowników, wróżbiarzy, posągi, bożki i wszystkie obrzydliwości, które widziano w ziemi Judy i w Jerozolimie, aby wypełnić słowa prawa napisane w księdze, którą znalazł kapłan Chilkiasz w domu Pana. I nie było przed nim króla podobnego do niego, który by wrócił do Pana z całego swego serca, całą swoją duszą i z całej swojej siły, według całego Prawa Mojżesza, i po nim nie powstał nikt jemu podobny. Pan jednak nie odwrócił się od zapalczywości swego wielkiego gniewu, którym zapłonął przeciwko Judzie z powodu wszelkich zniewag, którymi rozdrażnił go Manasses. Pan więc powiedział: — Również Judę odrzucę sprzed swojego oblicza, jak odrzuciłem Izraela, i wzgardzę tym miastem, które wybrałem,

Jerozolimą, i domem tym, o którym powiedziałem: „*Tam będzie moje imię.*”

A pozostałe dzieje Jozjasza i wszystko, co czynił, czy nie są zapisane w księdze kronik królów Judy?

Król Jozjasz ginie w bitwie z faraonem Necho pod Megiddo

Za jego dni faraon Necho, król Egiptu, wyruszył przeciwko królowi Asyrii nad rzekę Eufrat. Król Jozjasz wyruszył przeciwko niemu, a gdy ten go zobaczył, zabił go w Megiddo. I jego słudzy przewieźli go zmarłego z Megiddo, sprowadzili go do Jerozolimy i pogrzebali w jego grobie. Potem lud tej ziemi wziął Jehoachaza, syna Jozjasza, namaścił go i ustanowił go królem w miejsce jego ojca. Jehoachaz miał dwadzieścia trzy lata, kiedy zaczął królować, i królował trzy miesiące w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Chamutal i była córką Jeremiasza z Libny. Czynił on to, co złe w oczach Pana, zupełnie tak, jak czynili jego ojcowie.

Faraon Necho obsadza tron królów judzkich

Faraon Necho uwięził go w Ribla w ziemi Chamat, aby nie królował w Jerozolimie, i nałożył na ziemię daninę w wysokości stu talentów srebra i jednego talentu złota. Faraon Necho ustanowił królem Eliakima, syna Jozjasza, w miejsce jego ojca Jozjasza, i zmienił jego imię na Joakim, a Jehoachaza zabrał. Ten przyszedł do Egiptu i tam umarł. A Joakim dał faraonowi srebro i złoto, ale opodatkował ziemię, aby mógł oddać pieniądze według rozkazu faraona. Pobierał srebro i złoto od ludu ziemi, od każdego według oszacowania, aby je oddać

faraonowi Necho. Joakim miał dwadzieścia pięć lat, kiedy zaczął królować, i królował jedenaście lat w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Zebidda i była córką Pedajasza z Rumy. Czynił on to, co złe w oczach Pana, zupełnie tak, jak czynili jego ojcowie.

Bunt Jehojakima przeciwko królowi babilońskiemu

Za jego dni wyruszył Nabuchodonozor, król Babilonu, i Joakim stał się jego sługą przez trzy lata. Potem zbuntował się przeciwko niemu. A Pan posłał przeciwko niemu oddziały Chaldejczyków, oddziały Syryjczyków, oddziały Moabitów i oddziały synów Ammona. Posłał ich na Judę, aby go zniszczyć zgodnie ze słowem Pana, które wypowiedział przez swoje sługi, proroków. Owszem, zgodnie z poleceniem Pana spotkało to Judę, aby odrzucić go sprzed jego oblicza za grzechy Manassesa, za to wszystko, co uczynił. A także za krew niewinną, którą przelał, bo nappełnił Jerozolimę krwią niewinną, czego Pan nie chciał przebaczyć. A pozostałe dzieje Joakima i wszystko, co czynił, czy nie są zapisane w księdze kronik królów Judy? I Joakim zasnął ze swymi ojcami, a jego syn Joachin królował w jego miejsce. A król Egiptu już więcej nie wyruszał ze swojej ziemi, gdyż król Babilonu wziął wszystko, co należało do króla Egiptu, od rzeki Egiptu aż do rzeki Eufrat.

Jehojachin królem judzkim

Joachin miał osiemnaście lat, kiedy zaczął królować, i królował trzy miesiące w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Nechushta i była córką Elnatana z Jerozolimy. Czynił on to, co złe w oczach Pana, zupełnie tak, jak czynił jego ojciec.

Oblężenie Jeruzalemu i pierwsze przesiedlenie do Babilonu

W tym czasie służy Nabuchodonozora, króla Babilonu, wyruszyli przeciw Jerozolimie i przyszło do oblężenia miasta. Potem sam Nabuchodonozor, król Babilonu, nadciągnął przeciw miastu, a jego słudzy je oblegali. Wtedy Joachin, król Judy, wyszedł do króla Babilonu, on i jego matka, jego słudzy, jego książęta i jego dworzanie. I król Babilonu pojmał go w ósmym roku swego panowania. I wyniósł stamtąd wszystkie skarby domu Pana i skarby domu królewskiego i pokruszył wszystkie przedmioty złote, które wykonał Salomon, król Izraela, dla świątyni Pana, tak jak zapowiedział Pan. I przesiedlił całą Jerozolimę: wszystkich książąt, wszystkich dzielnych wojowników – dziesięć tysięcy jeńców, oraz wszystkich rzemieślników i kowali. Nie pozostał nikt oprócz uboższego ludu tej ziemi. Przeniósł też do Babilonu Joachina. A także matkę króla, żony króla, jego dworzan i dostojników tej ziemi zabrał do niewoli z Jerozolimy do Babilonu. Także wszystkich dzielnych mężów w liczbie siedmiu tysięcy, tysiąc rzemieślników i kowali oraz wszystkich zdolnych do walki – tych zabrał król Babilonu do niewoli do Babilonu.

Sedekiasz królem judzkim z woli króla babilońskiego

W jego miejsce król Babilonu ustanowił królem jego stryja Mattaniasza i zmienił mu imię na Sedekiasz. Sedekiasz miał dwadzieścia jeden lat, kiedy zaczął królować, i królował jedenaście lat w Jerozolimie. Jego matka miała na imię Chamutal i była córką Jeremiasza z Libny. Czynił on to, co złe w oczach Pana, zupełnie tak, jak czynił Joakim. Z powodu gniewu Pana przyszło to na Jerozolimę i Judę, aż odrzucił ich sprzed swego oblicza. A Sedekiasz zbuntował się przeciw królowi Babilonu.

Drugie oblężenie Jeruzalemu i ucieczka jej obrońców

W dziewiątym roku jego panowania, dziesiątego miesiąca, dziesiątego dnia tego miesiąca, Nabuchodonozor, król Babilonu, wraz z całym swoim wojskiem wyruszył przeciw Jerozolimie, rozbił obóz pod nią i zbudował przeciwko niej szańce dokoła. I miasto było obleżone aż do jedenastego roku króla Sedekiasza. A w dziewiątym dniu czwartego miesiąca wzmógł się głód w mieście i nie było chleba dla ludu tej ziemi. Kiedy zrobiono wyłom w murze miasta, wszyscy wojownicy uciekli w nocy przez bramę między dwoma murami obok królewskiego ogrodu. Chaldejczycy zaś znajdowali się dokoła miasta, a król uszedł w stronę pustyni. I wojsko Chaldejczyków ścigało króla, i dogoniło go na równinach Jerycha, a całe jego wojsko rozpieczętowało się od niego. Pojmali więc króla i przyprowadzili go do króla Babilonu, do Ribla, gdzie ten wydał na niego wyrok. I synów Sedekiasza zabili na jego oczach, a Sedekiaszowi wyłupili oczy, zakuli go spiżowymi łańcuchami i uprowadzili do Babilonu.

Zdobycie i zburzenie Jeruzalemu

W piątym miesiącu, siódmego dnia tego miesiąca – był to dziewiętnasty rok Nabuchodonozora, króla Babilonu – do Jerozolimy przybył Nebuzaradan, dowódca gwardii, sługa króla Babilonu. I spalił dom Pana i dom króla, wszystkie domy Jerozolimy i wszystkie wielkie budowle spalił ogniem. Całe wojsko Chaldejczyków, które było z dowódcą gwardii, zburzyło mury wokół Jerozolimy.

Drugie przesiedlenie mieszkańców do niewoli i złupienie świątyni

Resztę ludu, która pozostała w mieście, zbiegów, którzy przeszli do króla Babilonu, oraz resztę pospólstwa Nebuzaradan, dowódca gwardii, uprowadził do niewoli. Lecz dowódca gwardii pozostawił niektórych spośród ubogich tej ziemi, aby byli winogrodnikami i rolnikami. Chaldejczycy rozbili kolumny z brązu, które były w domu Pana, podstawy i morze z brązu, które było w domu Pana, a brąz z nich przenieśli do Babilonu. Zabrali też kotły, szufle, nożyce, miski oraz wszystkie naczynia z brązu, których używano do służby. Dowódca gwardii zabrał kadzielnice, miednice i to, co było ze złota, jako złoto, i to, co było ze srebra, jako srebro. Dwie kolumny, jedno morze, podstawy, które wykonał Salomon dla domu Pana, a nie było można zmierzyć wagi brązu tych wszystkich przedmiotów. Osiemnaście łokci wysokości miała jedna kolumna, a głowica na niej była z brązu. Wysokość głowicy wynosiła trzy łokcie, a siatka i jabłka granatu naokoło głowicy – wszystko było z brązu. Tak samo było na siatce drugiej kolumny. Dowódca gwardii zabrał też najwyższego

kapłana Serajasza, drugiego kapłana Sofoniasza i trzech stróżów progów. Z miasta zaś zabrał dworzanina, który był przełożonym nad wojownikami, pięciu spośród tych, którzy stawali przed królem, a znaleziono ich w mieście, naczelnego pisarza wojskowego dokonującego poboru ludu tej ziemi oraz sześćdziesięciu mężczyzn spośród ludu tej ziemi, których znaleziono w mieście. Tych pojmał Nebuzaradan, dowódca gwardii, i zaprowadził do króla Babilonu do Ribla. I król Babilonu pobił ich, i uśmiercił w Ribla, w ziemi Chamat. Tak został uprowadzony Juda ze swojej ziemi.

Ustanowienie Gedaliasza namiestnikiem Judei

Nad ludem zaś, który jeszcze pozostał w ziemi Judy, a który Nabuchodonozor, król Babilonu, zostawił, ustanowił on Gedaliasza, syna Achikama, syna Szafana. A gdy wszyscy dowódcy wojska usłyszeli, oni i ich ludzie, że król Babilonu ustanowił Gedaliasza namiestnikiem, przyszli do Gedaliasza do Mispy. Byli to: Izmael, syn Netaniasza, Jochanan, syn Kareacha, Serajasz, syn Tanchumeta Netofatyta, i Jaazaniasz, syn Maakatczyka, oni i ich ludzie. Wtedy Gedaliasz przysiągł im i ich ludziom:

— Nie bójcie się służyć Chaldejczykom. Mieszkajcie w ziemi i służcie królowi Babilonu, a będzie wam dobrze.

Lecz w siódmym miesiącu przybył Izmael, syn Netaniasza, syna Eliszamy, z rodu królewskiego, a z nim dziesięciu ludzi, i pobili Gedaliasza, i umarł, a także Żydów i Chaldejczyków, którzy byli z nim w Mispie. Wówczas cały lud, od najmniejszego do największego, oraz dowódcy wojsk powstał i poszli do Egiptu, bo się bali Chaldejczyków.

Ułaskawienie króla Jehojachina

A w trzydziestym siódmym roku uprowadzenia Joachina, króla Judy, dwunastego miesiąca dwudziestego siódmego dnia tego miesiąca, Ewil-Merodak, król Babilonu, w pierwszym roku jego panowania, ułaskawił Joachina, króla Judy, i wypuścił go z więzienia. Rozmawiał z nim łaskawie i wystawił jego tron ponad tron innych królów, którzy byli z nim w Babilonie. Zdjął też jego szaty więzienne i jadł chleb zawsze w jego obecności przez wszystkie dni swego życia. Codziennie otrzymywał od króla stałe utrzymanie, przez wszystkie dni swego życia.